

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет: Фармацевтичний

Кафедра менеджменту охорони здоров'я

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ

« 01 » 09 2023 р.

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СТАНДАРТИЗАЦІЯ ТА СЕРТИФІКАЦІЯ»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 073 «Менеджмент»

Освітньо-професійна програма: Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом

Одеса - 2023

Затверджено:

Засіданням кафедри менеджменту охорони здоров'я
Одеського національного медичного університету

Протокол № 1 від "28" 08 2023р.

Завідувач кафедри Олена РУДІНСЬКА

Розробники:

доцент кафедри, к.ю.н., доц., медичний адвокат Валах В.В.

завідувач кафедри, к.е.н., доц. Рудінська О. В.

професор кафедри, д.е.н., доц. Борщ В.І.

доцент кафедри, к.істор.н., доц. Дружкова І.С.

доцент кафедри, к.мед.н., доц. Бусел С.В.

ТЕМА 1.
КОНЦЕПТУАЛЬНІ МОДЕЛІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ
У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Мета: Набуття здобувачем вищої освіти знань базових засад щодо якості надання медичної допомоги, існуючих моделей забезпечення якості у сфері охорони здоров'я.

Професійна модель забезпечення якості медичної допомоги. Бюрократична модель і індустріальна модель. Історичні періоди формування моделей забезпечення якості медичної допомоги. Характеристики концептуальних моделей та їх інструменти для оцінки якості медичної допомоги.

Основні поняття:

1. Якість надання медичної допомоги: поняття та зміст.
2. Модель забезпечення якості медичної допомоги: поняття та види
3. Інструмент оцінки якості медичної допомоги: поняття та види

ПЛАН:

1. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАХОДИ:

Привітання, перевірка присутніх, повідомлення теми, мети заняття, мотивація здобувачів вищої освіти щодо вивчення теми.

2. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ВМІНЬ, НАВИЧОК.

Моделі управління якістю МД (Р. Бомер, 1996)

Характеристики	Професійна	Бюрократична	Індустріальна
Мета	· Поліпшення клінічного стану пацієнта	· Поліпшення показників здоров'я населення (контингенту) · Дотримання нормативів	· Задоволення потреб пацієнтів, персоналу та інтересів держави (суспільства)
Об'єкт	· Процес · Результат	· Процес · Структура	· Процес · Структура · Результат
Періодичність	· Епізодично	· Епізодично	· Постійно
Механізми управлінської дії	· Облік та аналіз клінічних випадків з несприятливим результатом · Консиліум	· Контроль, · Статистичний облік та звіти · Стандартизація, сертифікація, ліцензування, акредитація	· Програма безперервного поліпшення якості · Самооцінка організації · Система освіти · Клінічний аудит
Відповідальність за результат	· Медичний персонал	· Медичний персонал · Адміністрація	· Весь персонал закладу · Адміністрація · Держава · Пацієнт
Мотивація персоналу	· Визнання професіоналізму пацієнтами і колегами	· Покарання · Декваліфікація · Зниження рівня акредитації · Позбавлення ліцензії	· Професійне самоствердження · Відмова від покарань

Інструменти

- Клінічні настанови
- Уніфіковані та локальні протоколи
- Клінічний аудит
- Сертифікація системи управління якістю (ISO, JCI, ISQua та ін.)
- Табелі оснащення
- Державний та локальний формуляр лікарських засобів
- Реєстр індикаторів якості
- Експертна оцінка

ТЕМИ ДОПОВІДЕЙ / РЕФЕРАТИВ:

Обов'язкова доповідь, яка супроводжується презентацією, на практичному занятті із демонстраційними матеріалами (в Microsoft PowerPoint або Microsoft Word) на 7 - 10 хвилин. Презентація повинна містити не менше 7 - 10 слайдів (кількість слайдів не має жорсткого обмеження, вона залежить від специфіки обраної теми).

В презентації необхідно надати короткий опис загальної проблеми в контексті визначеної теми, розкрити головні елементи обраної теми, навести приклади, узагальнити результати, зробити висновки, надати список використаних джерел (за необхідністю).

1. Надати характеристику одній моделі управління якістю МД (на вибір)
2. Надати характеристику одному індикатору управління якістю МД (на вибір)

ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ:

Усне опитування:

1. Професійна модель забезпечення якості медичної допомоги.
2. Бюрократична модель і індустріальна модель.
3. Історичні періоди формування моделей забезпечення якості медичної допомоги.
4. Характеристики концептуальних моделей та їх інструменти для оцінки якості медичної допомоги.

Тестування:

Що таке послуга з медичного обслуговування (медична послуга)?

- А) послуга, що надається пацієнту закладом охорони здоров'я державної або комунальної форми власності, який одержав в установленому законом порядку ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики;
- Б) послуга, що надається пацієнту закладом охорони здоров'я або фізичною особою - підприємцем, яка зареєстрована та одержала в установленому законом порядку ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики, та оплачується її замовником;
- В) послуга, що надається пацієнту закладом охорони здоров'я та оплачується її замовником;
- Г) немає правильної відповіді.

Хто може бути замовником послуги з медичного обслуговування (медичної послуги)?

- А) фізичні та юридичні особи, органи місцевого самоврядування;
- Б) держава, органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, у тому числі пацієнт;
- В) фізичні та юридичні особи;
- Г) пацієнти.

Якість медичної допомоги - це ...

- А) Властивість медичної допомоги та послуг, котра спрямована на задоволення потреби пацієнта.
- Б) Процес виробництва медичних послуг.
- В) Медична допомога зі знаком "плюс".
- Г) Збереження життя та досягнення можливого високого рівня здоров'я населення.

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

Основна

1. Медичне право: підручник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. С. Б. Булеци; д-ра юрид. наук, проф. М. В. Менджул. 2-ге вид., перероб. і допов., Київ: Юрінком Інтер, 2024. 672 с.

2. Медичне право: нормативно – правові акти. Ч. 2 / Упор: І.Я. Сенюта (гол. ред.), Ю.С. Гуменюк, М.М. Семерак, Х.Я. Терешко; – Львів: Вид-во ЛОБФ «Медицина і право». 2018. – 520 с.
3. Горачук В.В. Управління якістю медичної допомоги в закладі охорони здоров'я. Монографія. Вінниця: ПП Балюк І.Б., 2017. С. 123.
4. Oxford Textbook of Global Public Health, 6 edition. Edited by RogesDetels, Martin Gulliford, QuarraishaAbdoolKarimand ChorhChuan Tan. – Oxford University Press, 2017. – 1728 p.
5. Державна політика у сфері охорони здоров'я: кол. моногр.: у 2 ч. / [кол. авт. ; упоряд. проф. Я. Ф. Радиш ; передм. та заг.ред. проф. М. М. Білинської, проф. Я. Ф. Радиша]. Київ: НАДУ, 2013. Ч. 1. 396 с
6. Principles for Best Practice in Clinical Audit. National Institute for Clinical Excellence, Commission for health Improvement, Royal College of Nursing, University of Leicester. – Radcliffe Medical Press, 2018. 2000 p.
7. Методика розробки та впровадження медичних стандартів (уніфікованих клінічних протоколів) медичної допомоги на засадах доказової медицини». Наказ МОЗ України від 28 вересня 2012 року № 751. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 листопада 2012 р. за № 2001/22313. URL: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20120928_751.html
8. Мартинюк О. А. Інноваційні технології в системі управління підприємствами в умовах динамічного середовищ: монографія. Миколаїв: ФОП Швець В.М., 2017. – 540 с.
9. Борщ В.І., Рудінська О.В., Кусик Н.Л. Менеджмент та маркетинг в охороні здоров'я: електронний навчально-методичний посібник. Одеса: Гельветика. 2022.
10. Борщ В.І. Управління закладами охорони здоров'я. Херсон : Олди-плюс, 2020. 391 с.

Додаткова

1. Проблеми забезпечення якості медичної допомоги в системі охорони здоров'я України. Актуальні проблеми клінічної та профілактичної медицини. 2018. Т. 2, № 1. С. 5-10. URL: доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/akprkl_2018_2_1_3
2. Державна політика у сфері охорони здоров'я : кол. моногр. : у 2 ч. / [кол. авт. ; упоряд. проф. Я. Ф. Радиш ; передм. та заг. ред. проф. М. М. Білинської, проф. Я. Ф. Радиша]. – К. : НАДУ, 2013. Ч. 1. 396 с.
3. Миронов А. Державний контроль як засіб забезпечення якості медичної допомоги. Публічне право. 2019. №4 (36). С.98-110.
4. Визначення компетенції в оцінці якості підготовки фахівців у системі безперервного професійного розвитку лікарів / Ю.В. Вороненко, А.М. Сердюк, О.П. Мінцер [та ін.]. Україна. Здоров'я нації. 2010. №1. С. 37- 41.
5. Гойда Н.Г., Горачук В.В. Медико-соціологічна інформація як інструмент управління якістю медичної допомоги. Тези доповідей конференції з міжнародною участю «Медична та біологічна інформатика та кібернетика: віхи розвитку». Київ. 2011. С. 27.

6. Камінська Т. М., Костюченко О. Є. Правові засади розвитку договірної економіки в охороні здоров'я України. Економічна теорія та право. 2016. № 4. С. 57-66.
7. Сміянов В.А. Степаненко А.В. Петренко В.Ю. Організаційно-методологічний підхід до управління якістю медичної допомоги в закладі охорони здоров'я. Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я. 2013. № 3. С. 11-18.
8. Сміянов В.А. Особливості застосування внутрішнього аудиту в закладах охорони здоров'я. Україна. Здоров'я нації. 2013. №2. С.113-117.
9. Мартинюк О.А., Серебряннікова Н.І. Менеджмент та адміністративне управління: навчальний посібник.. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2017. 540 с.
10. Мартинюк О.А. Курдибанська Н.Ф. Впровадження системи управління якістю в медичних закладах. Причорноморські економічні студії. 2016. - №6. С. 75-79.
11. Національна стратегія реформування системи охорони здоров'я в Україні на період 2015 – 2020 років. URL: <http://www.apteka.ua/article/327094>.
12. Рудінська О.В., Яроміч С.А. Корпоративний менеджмент: навчальний посібник. Київ: КНТ, Ельга-Н, 2008. 416 с.
13. Mann T. Clinical Audit in the NHS: using clinical audit in the NHS: a position statement. Whetherby, National Health Service Executive, 2016. Vytvytska O. D., Martynyuk O. A., Shpak N. O., Karcheva G. T., Medynsky I. P., L. S. Nodzhak. Structural-functional modeling for the determination of the company's equilibrium conditions in the dynamic business environment. MMC Mathematical Modeling and Computing. 2020. Volume 7, Number 1. pp. 104–111.

Електронні інформаційні ресурси

1. Всесвітня організація охорони здоров'я. URL: www.who.int.
2. Галузевий класифікатор «Довідник медичних процедур (послуг) та хірургічних операцій». URL: <https://www.dec.gov.ua/mtd/klassifikatory/>.
3. Державна казначейська служба України: офіційний веб-сайт. URL: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/index>.
4. Державний заклад «Центр медичної статистики Міністерства охорони здоров'я України»: офіційний веб-сайт. URL: <http://medstat.gov.ua/ukr/main.html>.
5. Департаменті управління та контролю якості медичних послуг МОЗ України: офіційний веб-сайт. URL: <https://moz.gov.ua/en/struktura>.
6. Європейська база «Здоров'я для всіх». URL: <http://medstat.gov.ua/ukr/statreports.html>.
7. Європейське регіональне бюро Всесвітньої організації охорони здоров'я. URL: www.euro.who.int.
8. Класифікація видів економічної діяльності. URL: <https://kved.biz.ua>.
9. Лабораторія проблем економіки та управління в охороні здоров'я. URL: www.med122.com.
10. Медичний світ: професійна газета. URL: www.medsvit.org.

11. Медична інформаційна система: офіційний веб-сайт компанії Мед-експерт. URL: <http://medexpert.ua/ua/medichnij-zaklad/31-medichnij-zaklad/pro-ryнку-v-iznoho-medychnoho-turyzmu-v-ukraini>.
12. Медико - правовий портал. URL: <http://103-law.org.ua>.
13. Міністерство охорони здоров'я України: офіційний веб-сайт. URL: <https://moz.gov.ua/>.
14. Міністерство соціальної політики України: офіційний веб-сайт. URL: <https://www.msp.gov.ua/main/Pro-ministerstvo.html>.
15. Національна служба здоров'я України: офіційний веб-сайт. URL: <https://nszu.gov.ua/pro-nszu>.
16. Національна академія медичних наук України. URL: www.amnu.gov.ua.
17. Охорона здоров'я. Державна служба статистики України: офіційний веб-сайт. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2018/zb/06/zb_zoz_17.xls.
18. Портал нормативних актів України та Всесвітньої медичної асоціації. URL: http://search.ligazakon.ua/search/law/npa/?s=search&idView=LZ_SUITE_NPA&beginPos=1&countBlock=10&kw2=82089
19. Український медичний часопис: медичний журнал. URL: www.umj.com.ua.
20. Українська Медична Рада. URL: <http://www.medicalcouncilukraine.org>.

ТЕМА 2.

АКРЕДИТАЦІЯ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ТА ЇЇ ЕТАПИ

Мета: набуття здобувачем вищої освіти знань щодо акредитації ЗОЗ, зокрема, щодо її мети, порядку проходження, стандартів у цій сфері, наслідків непроходження тощо.

Основні поняття:

1. Акредитація ЗОЗ: поняття та правові підстави
2. Акредитаційна комісія.
3. Акредитаційний сертифікат.
4. Акредитаційні категорії

ПЛАН:

1. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАХОДИ:

Привітання, перевірка присутніх, повідомлення теми, мети заняття, мотивація здобувачів вищої освіти щодо вивчення теми.

2. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ВМІНЬ, НАВИЧОК.

	Україна	Німеччина, Франція, Великобританія
Нормативна база	<ul style="list-style-type: none"> • Основи законодавства України про охорону здоров'я від 19.11.1992 року № 2801 • Постанова КМУ № 765 від 15.07.1997 «Про затвердження Порядку акредитації ЗОЗ» • Наказ Міністерства охорони здоров'я України № 142 від 14.03.2011 «Про вдосконалення акредитації закладів охорони здоров'я – затверджено Критерії акредитації закладів охорони здоров'я та Стандарти акредитації закладів охорони здоров'я» • Наказ МОЗ № 782 від 27 жовтня 2014 року «Про затвердження галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я» • Наказ МОЗ № 65 від 9 лютого 2008 року «Про затвердження стандартів надання адміністративних послуг в Міністерстві охорони здоров'я України» • Наказ МОЗ № 167 від 8 травня 2002 року «Про затвердження Критеріїв державної акредитації санаторно-курортних закладів України» • Наказ МОЗ № 169 від 17 липня 2000 року «Про акредитацію центрів здоров'я» • Наказ МОЗ № 430 від 26 червня 2014 року «Про затвердження складу експертів Головної акредитаційної комісії при Міністерстві охорони здоров'я України». 	<p>Окрім нормативно-правових актів (загальнодержавного та міжнародного рівня), які визначають основні засади здійснення процедури акредитації та функціонування органу, що її проводить, діють також Стандарти акредитації (оцінки якості). Стандарти, як правило, розробляються безпосередньо органом з акредитації та поділяються на стандарти національного або міжнародного рівня (залежно від статусу органу, який їх затверджує). Стандарти базуються на EN 15224:2012.</p>

СТАНДАРТИ акредитації закладів охорони здоров'я

II. Основні положення

1. Управління закладом

1.2. Наявність та відповідність законодавству затвердженого статуту закладу

0 балів	2 бали	5 балів	Вид лікувально- профілактичної допомоги		
невідповідність	часткова відповідність	відповідність	первинна	вторинна	третинна

ОВ:

Н - відсутній затверджений статут або статут не відповідає законодавству;

часткова відповідність (далі - ЧВ) - статут не відповідає законодавству та/або не містить положень про особливості організації роботи закладу;

В - статут відповідає законодавству та особливостям організації роботи закладу.

ТЕМИ ДОПОВІДЕЙ/РЕФЕРАТИВ

Обов'язкова доповідь, яка супроводжується презентацією, на практичному занятті із демонстраційними матеріалами (в Microsoft PowerPoint або Microsoft Word) на 7 - 10 хвилин. Презентація повинна містити не менше 7 - 10 слайдів (кількість слайдів не має жорсткого обмеження, вона залежить від специфіки обраної теми).

В презентації необхідно надати короткий опис загальної проблеми в контексті визначеної теми, розкрити головні елементи обраної теми, навести приклади, узагальнити результати, зробити висновки, надати список використаних джерел (за необхідністю).

1. Механізми заохочення ЗОЗ щодо підвищення якості надання послуг
2. Правовий статус органу, який здійснює акредитацію в Україні та іншій зарубіжній країні (на вибір)

3. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ:

Усне опитування:

1. Розглянути доцільність розробки стандартів надання медичної допомоги, які застосовуватимуться при акредитації ЗОЗ на основі міжнародних стандартів EN 15224:2012. При розробці стандартів прийняти до уваги практику країн ЄС щодо поділу стандартів на загальні, спеціальні та додаткові (опціонально).
2. Розглянути можливість структурування стандартів надання медичної допомоги за основними напрямками (спеціалізаціями).
3. Розглянути необхідність впровадження поняття косметологічної медичної допомоги та ліцензування і акредитації осіб, які її надають.

Тестування:

Державна акредитація медичного закладу — це:

- А) офіційне визнання статусу лікувального закладу, наявності у ньому умов для надання певного рівня медико-санітарної допомоги, підтвердження відповідності встановленим критеріям та гарантія високої якості професійної діяльності.
- Б) вимоги до процесу, умов та результатів медико-санітарної допомоги у закладі охорони здоров'я
- В) засіб державного регулювання провадження медичної практики, спрямований на забезпечення безпеки та захисту економічних і соціальних інтересів держави, суспільства, прав та законних інтересів, життя і здоров'я людини, екологічної безпеки та охорони навколишнього природного середовища
- Г) інформація про стан здоров'я пацієнта, його діагноз, відомості, одержані під час медичного обстеження.

Як заклади охорони здоров'я проходять акредитацію?

- А) добровільно та в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України;
- Б) обов'язково та в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України;
- В) добровільно та в порядку, визначеному Міністерством охорони здоров'я України;
- Г) обов'язково та в порядку, визначеному Міністерством охорони здоров'я України.

Проходження акредитації є обов'язковим для ЗОЗ, які:

- А) проводять комісійні медичні огляди та надають відповідні довідки;
- Б) застосовують методи допоміжних репродуктивних технологій;
- В) здійснюють трансплантацію органів і тканин людини;
- Г) усі перелічені

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

Основна

1. Медичне право: підручник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. С. Б. Булеци; д-ра юрид. наук, проф. М. В. Менджул. 2-ге вид., перероб. і допов., Київ: Юрінком Інтер, 2024. 672 с.
2. Медичне право: нормативно – правові акти. Ч. 2 / Упор: І.Я. Сенюта (гол. ред.), Ю.С. Гуменюк, М.М. Семерак, Х.Я. Терешко; – Львів: Вид-во ЛОБФ «Медицина і право». 2018. – 520 с.
3. Горачук В.В. Управління якістю медичної допомоги в закладі охорони здоров'я. Монографія. Вінниця: ПП Балюк І.Б., 2017. С. 123.
4. Oxford Textbook of Global Public Health, 6 edition. Edited by RogesDetels, Martin Gulliford, QuarraishaAbdoolKarimand ChorhChuan Tan. – Oxford University Press, 2017. – 1728 p.
5. Державна політика у сфері охорони здоров'я: кол. моногр.: у 2 ч. / [кол. авт. ; упоряд. проф. Я. Ф. Радиш ; передм. та заг.ред. проф. М. М. Білинської, проф. Я. Ф. Радиша]. Київ: НАДУ, 2013. Ч. 1. 396 с
6. Principles for Best Practice in Clinical Audit. National Institute for Clinical Excellence, Commission for health Improvement, Royal College of Nursing, University of Leicester. – Radcliffe Medical Press, 2018. 2000 p.
7. Методика розробки та впровадження медичних стандартів (уніфікованих клінічних протоколів) медичної допомоги на засадах доказової медицини». Наказ МОЗ України від 28 вересня 2012 року № 751. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 листопада 2012 р. за № 2001/22313. URL: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20120928_751.html

8. Мартинюк О. А. Інноваційні технології в системі управління підприємствами в умовах динамічного середовища: монографія. Миколаїв: ФОП Швець В.М., 2017. – 540 с.
9. Борщ В.І., Рудінська О.В., Кусик Н.Л. Менеджмент та маркетинг в охороні здоров'я: електронний навчально-методичний посібник. Одеса: Гельветика. 2022.
10. Борщ В.І. Управління закладами охорони здоров'я. Херсон : Олди-плюс, 2020. 391 с.

Додаткова

1. Проблеми забезпечення якості медичної допомоги в системі охорони здоров'я України. Актуальні проблеми клінічної та профілактичної медицини. 2018. Т. 2, № 1. С. 5-10. URL: доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/akprkl_2018_2_1_3
2. Державна політика у сфері охорони здоров'я : кол. моногр. : у 2 ч. / [кол. авт. ; упоряд. проф. Я. Ф. Радиш ; передм. та заг. ред. проф. М. М. Білинської, проф. Я. Ф. Радиша]. – К. : НАДУ, 2013. Ч. 1. 396 с.
3. Миронов А. Державний контроль як засіб забезпечення якості медичної допомоги. Публічне право. 2019. №4 (36). С.98-110.
4. Визначення компетенції в оцінці якості підготовки фахівців у системі безперервного професійного розвитку лікарів / Ю.В. Вороненко, А.М. Сердюк, О.П. Мінцер [та ін.]. Україна. Здоров'я нації. 2010. №1. С. 37- 41.
5. Гойда Н.Г., Горачук В.В. Медико-соціологічна інформація як інструмент управління якістю медичної допомоги. Тези доповідей конференції з міжнародною участю «Медична та біологічна інформатика та кібернетика: віхи розвитку» . Київ. 2011. С. 27.
6. Камінська Т. М. , Костюченко О. Є. Правові засади розвитку договірної економіки в охороні здоров'я України. Економічна теорія та право. 2016. № 4. С. 57-66.
7. Сміянов В.А. Степаненко А.В. Петренко В.Ю. Організаційно-методологічний підхід до управління якістю медичної допомоги в закладі охорони здоров'я. Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я. 2013. № 3. С. 11-18.
8. Сміянов В.А. Особливості застосування внутрішнього аудиту в закладах охорони здоров'я. Україна. Здоров'я нації. 2013. №2. С.113-117.
9. Мартинюк О.А., Серебряннікова Н.І. Менеджмент та адміністративне управління: навчальний посібник.. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2017. 540 с.
10. Мартинюк О.А. Курдибанська Н.Ф. Впровадження системи управління якістю в медичних закладах. Причорноморські економічні студії. 2016. - №6. С. 75-79.
11. Національна стратегія реформування системи охорони здоров'я в Україні на період 2015 – 2020 років. URL: <http://www.apteka.ua/article/327094>.
12. Рудінська О.В., Яроміч С.А. Корпоративний менеджмент: навчальний посібник. Київ: КНТ, Ельга-Н, 2008. 416 с.
13. Mann T. Clinical Audit in the NHS: using clinical audit in the NHS: a position statement. Whetherby, National Health Service Executive, 2016. Vytvytska O. D., Martynyuk O. A., Shpak N. O., Karcheva G. T., Medynsky I. P., L. S. Nodzhak. Structural-functional modeling for the determination of the company's equilibrium

conditions in the dynamic business environment. MMC Mathematical Modeling and Computing. 2020. Volume 7, Number 1. pp. 104–111.

Електронні інформаційні ресурси

1. Всесвітня організація охорони здоров'я. URL: www.who.int.
2. Галузевий класифікатор «Довідник медичних процедур (послуг) та хірургічних операцій». URL: <https://www.dec.gov.ua/mtd/klassifikatory/>.
3. Державна казначейська служба України: офіційний веб-сайт. URL: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/index>.
4. Державний заклад «Центр медичної статистики Міністерства охорони здоров'я України»: офіційний веб-сайт. URL: <http://medstat.gov.ua/ukr/main.html>.
5. Департаменті управління та контролю якості медичних послуг МОЗ України: офіційний веб-сайт. URL: <https://moz.gov.ua/en/struktura>.
6. Європейська база «Здоров'я для всіх». URL: <http://medstat.gov.ua/ukr/statreports.html>.
7. Європейське регіональне бюро Всесвітньої організації охорони здоров'я. URL: www.euro.who.int.
8. Класифікація видів економічної діяльності. URL: <https://kved.biz.ua>.
9. Лабораторія проблем економіки та управління в охороні здоров'я. URL: www.med122.com.
10. Медичний світ: професійна газета. URL: www.medsvit.org.
11. Медична інформаційна система: офіційний веб-сайт компанії Мед-експерт. URL: <http://medexpert.ua/ua/medichnij-zaklad/31-medichnij-zaklad/pro-ryнку-v-iznoho-medychnoho-turyzmu-v-ukraini>.
12. Медико - правовий портал. URL: <http://103-law.org.ua>.
13. Міністерство охорони здоров'я України: офіційний веб-сайт. URL: <https://moz.gov.ua/>.
14. Міністерство соціальної політики України: офіційний веб-сайт. URL: <https://www.msp.gov.ua/main/Pro-ministerstvo.html>.
15. Національна служба здоров'я України: офіційний веб-сайт. URL: <https://nszu.gov.ua/pro-nszu>.
16. Національна академія медичних наук України. URL: www.amnu.gov.ua.
17. Охорона здоров'я. Державна служба статистики України: офіційний веб-сайт. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2018/zb/06/zb_zoz_17.xls.
18. Портал нормативних актів України та Всесвітньої медичної асоціації. URL: http://search.ligazakon.ua/search/law/npa/?s=search&idView=LZ_SUITE_NPA&beginPos=1&countBlock=10&kw2=82089
19. Український медичний часопис: медичний журнал. URL: www.umj.com.ua.
20. Українська Медична Рада. URL: <http://www.medicalcouncilukraine.org>.

ТЕМА 3.

КОНТРОЛЬНО-ДОЗВІЛЬНІ МЕХАНІЗМИ В СИСТЕМІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.

ЛІЦЕНЗУВАННЯ МЕДИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.

Мета: набуття здобувачем вищої освіти знань щодо основних контрольно-дозвільних механізмів у системі охорони здоров'я, їх особливостей та порядку проведення, розуміння сутності та етапів ліцензування медичної практики.

Основні поняття:

1. Контрольно-дозвільний механізм у системі охорони здоров'я: поняття та органи, що його забезпечує.
2. Основні поняття ліцензування: ліцензія, ліцензування, претендент ліцензії, ліцензіат тощо.

ПЛАН:

1. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАХОДИ:

Привітання, перевірка присутніх, повідомлення теми, мети заняття, мотивація здобувачів вищої освіти щодо вивчення теми.

2. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ВМІНЬ, НАВИЧОК.

**Подається
для
отримання
ліцензії:**

Заява

**Відомості про
стан МТБ**

Опис

ВАЖЛИВО!

**Постанова КМ України
№ 1034 від 5.09.2023 р.**

**Вносить зміни у форму
Відомостей про стан МТБ**

ПОДАЄМО ДОКУМЕНТИ:

- УКРПОШТОЮ**
- НОВОЮ ПОШТОЮ**
- НАРОЧНО**

**03057, м. Київ, вул.
Сім'ї Бродських, 10,
«Єдине вікно»
МОЗ України**

ЛІЦЕНЗУВАННЯ

АКРЕДИТАЦІЯ ЗАКЛАДУ

ЛІЦЕНЗУВАННЯ

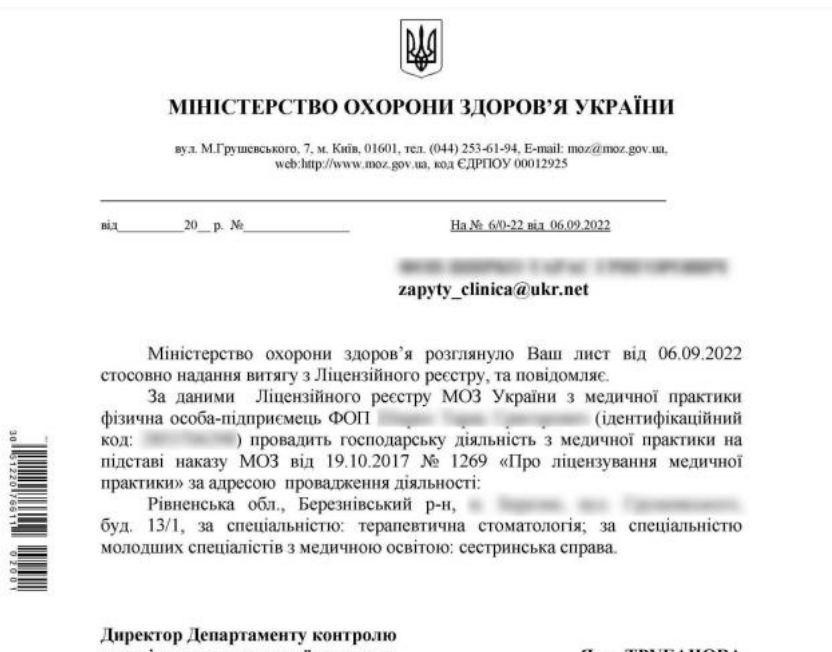
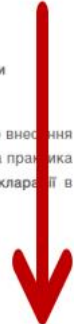
ЛІЦЕНЗИЙНИЙ РЕЄСТР

Увага! Змінено порядок отримання права провадження господарської діяльності з медичної практики

13 липня 2022 року набула чинності постанова Кабінету Міністрів України від 07 липня 2022 року № 778 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 18 березня 2022 р. № 314» (далі – Постанова), якою медична практика внесена до Переліку видів господарської діяльності, які не можуть провадитися на підставі подання декларації в умовах воєнного стану.

НАКАЗ МОЗ УКРАЇНИ ВІД 08.02.2023 № 249 ПРО ЛІЦЕНЗУВАННЯ МЕДИЧНОЇ ПРАКТИКИ

- Видати – медична практика
- Відмовити – медична практика
- Залишити без розгляду - медична практика

ТЕМИ ДОПОВІДЕЙ / РЕФЕРАТИВ

Обов'язкова доповідь, яка супроводжується презентацією, на практичному занятті із демонстраційними матеріалами (в Microsoft PowerPoint або Microsoft Word) на 7 - 10 хвилин. Презентація повинна містити не менше 7 - 10 слайдів (кількість слайдів не має жорсткого обмеження, вона залежить від специфіки обраної теми).

В презентації необхідно надати короткий опис загальної проблеми в контексті визначеної теми, розкрити головні елементи обраної теми, навести приклади, узагальнити результати, зробити висновки, надати список використаних джерел (за необхідністю).

1. Контрольно-дозвільні механізми у сфері охорони здоров'я у світовій практиці
2. Особливості ліцензування медичної практики у зарубіжних країнах (на вибір)

ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ:

Усне опитування:

1. Охарактеризуйте правові основи контрольно-дозвільних механізмів в системі охорони здоров'я України.
2. Правові основи ліцензування.
3. Надайте характеристику основним поняттям про ліцензії, ліцензування, претендента ліцензії, ліцензіат і ліцензування органом.
4. Визначте переваги та недоліки, які надають ліцензії.
5. Надайте характеристику основним етапам ліцензування медичної діяльності.
6. Надайте характеристику порядку здійснення контролю за діяльністю ліцензіатів.

Тестування

Спеціальною вимогою для здійснення підприємницької діяльності у сфері охорони здоров'я є:

- А) процедура реєстрації;
- Б) процедура ліцензування;
- В) дозвіл на здійснення медичної практики;
- Г) отримання кредиту в комерційному банку.

Ліцензування - це процес:

- А) Проведення інвентаризації в медичному закладі.
- Б) Отримання державного документу (ліцензії) на право займатися певними видами медичної діяльності
- В) Оцінювання отриманої медичної допомоги населенням
- Г) Оцінки можливостей надання різних видів медичної допомоги та медичних послуг у ЗОЗ будь-якої форми власності

Які види медичної діяльності сьогодні підлягають процесу ліцензування?

- А) Медична практика лікарів.
- Б) Судово-медична експертиза.
- В) Судово-психіатрична експертиза.
- Г) Усі перелічені

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

Основна

11. Медичне право: підручник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. С. Б. Булеци; д-ра юрид. наук, проф. М. В. Менджул. 2-ге вид., перероб. і допов., Київ: Юрінком Інтер, 2024. 672 с.
12. Медичне право: нормативно – правові акти. Ч. 2 / Упор: І.Я. Сенюта (гол. ред.), Ю.С. Гуменюк, М.М. Семерак, Х.Я. Терешко; – Львів: Вид-во ЛОБФ «Медицина і право». 2018. – 520 с.
13. Горачук В.В. Управління якістю медичної допомоги в закладі охорони здоров'я. Монографія. Вінниця: ПП Балюк І.Б., 2017. С. 123.
14. Oxford Textbook of Global Public Health, 6 edition. Edited by RogesDetels, Martin Gulliford, QuarraishaAbdoolKarimand ChorhChuan Tan. – Oxford University Press, 2017. – 1728 p.
15. Державна політика у сфері охорони здоров'я: кол. моногр.: у 2 ч. / [кол. авт. ; упоряд. проф. Я. Ф. Радиш ; передм. та заг.ред. проф. М. М. Білінської, проф. Я. Ф. Радиша]. Київ: НАДУ, 2013. Ч. 1. 396 с

16. Principles for Best Practice in Clinical Audit. National Institute for Clinical Excellence, Commission for health Improvement, Royal College of Nursing, University of Leicester. – Radcliffe Medical Press, 2018. 2000 p.
17. Методика розробки та впровадження медичних стандартів (уніфікованих клінічних протоколів) медичної допомоги на засадах доказової медицини». Наказ МОЗ України від 28 вересня 2012 року № 751. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 листопада 2012 р. за № 2001/22313. URL: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20120928_751.html
18. Мартинюк О. А. Інноваційні технології в системі управління підприємствами в умовах динамічного середовища: монографія. Миколаїв: ФОП Швець В.М., 2017. – 540 с.
19. Борщ В.І., Рудінська О.В., Кусик Н.Л. Менеджмент та маркетинг в охороні здоров'я: електронний навчально-методичний посібник. Одеса: Гельветика. 2022.
20. Борщ В.І. Управління закладами охорони здоров'я. Херсон : Олди-плюс, 2020. 391 с.

Додаткова

14. Проблеми забезпечення якості медичної допомоги в системі охорони здоров'я України. Актуальні проблеми клінічної та профілактичної медицини. 2018. Т. 2, № 1. С. 5-10. URL: доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/akprkl_2018_2_1_3
15. Державна політика у сфері охорони здоров'я : кол. моногр. : у 2 ч. / [кол. авт. ; упоряд. проф. Я. Ф. Радиш ; передм. та заг. ред. проф. М. М. Білинської, проф. Я. Ф. Радиша]. – К. : НАДУ, 2013. Ч. 1. 396 с.
16. Миронов А. Державний контроль як засіб забезпечення якості медичної допомоги. Публічне право. 2019. №4 (36). С.98-110.
17. Визначення компетенції в оцінці якості підготовки фахівців у системі безперервного професійного розвитку лікарів / Ю.В. Вороненко, А.М. Сердюк, О.П. Мінцер [та ін.]. Україна. Здоров'я нації. 2010. №1. С. 37- 41.
18. Гойда Н.Г., Горачук В.В. Медико-соціологічна інформація як інструмент управління якістю медичної допомоги. Тези доповідей конференції з міжнародною участю «Медична та біологічна інформатика та кібернетика: віхи розвитку». Київ. 2011. С. 27.
19. Камінська Т. М. , Костюченко О. Є. Правові засади розвитку договірної економіки в охороні здоров'я України. Економічна теорія та право. 2016. № 4. С. 57-66.
20. Сміянов В.А. Степаненко А.В. Петренко В.Ю. Організаційно-методологічний підхід до управління якістю медичної допомоги в закладі охорони здоров'я. Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я. 2013. № 3. С. 11-18.
21. Сміянов В.А. Особливості застосування внутрішнього аудиту в закладах охорони здоров'я. Україна. Здоров'я нації. 2013. №2. С.113-117.
22. Мартинюк О.А., Серебрянникова Н.І. Менеджмент та адміністративне управління: навчальний посібник.. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2017. 540 с.
23. Мартинюк О.А. Курдибанська Н.Ф. Впровадження системи управління якістю в медичних закладах. Причорноморські економічні студії. 2016. - №6. С. 75-79.

24. Національна стратегія реформування системи охорони здоров'я в Україні на період 2015 – 2020 років. URL: <http://www.apteka.ua/article/327094>.
25. Рудінська О.В., Яроміч С.А. Корпоративний менеджмент: навчальний посібник. Київ: КНТ, Ельга-Н, 2008. 416 с.
26. Mann T. Clinical Audit in the NHS: using clinical audit in the NHS: a position statement. Whetherby, National Health Service Executive, 2016. Vytvytska O. D., Martyniuk O. A., Shpak N. O., Karcheva G. T., Medynsky I. P., L. S. Nodzhak. Structural-functional modeling for the determination of the company's equilibrium conditions in the dynamic business environment. MMC Mathematical Modeling and Computing. 2020. Volume 7, Number 1. pp. 104–111.

Електронні інформаційні ресурси

21. Всесвітня організація охорони здоров'я. URL: www.who.int.
22. Галузевий класифікатор «Довідник медичних процедур (послуг) та хірургічних операцій». URL: <https://www.dec.gov.ua/mtd/klasyfikatory/>.
23. Державна казначейська служба України: офіційний веб-сайт. URL: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/index>.
24. Державний заклад «Центр медичної статистики Міністерства охорони здоров'я України»: офіційний веб-сайт. URL: <http://medstat.gov.ua/ukr/main.html>.
25. Департаменті управління та контролю якості медичних послуг МОЗ України: офіційний веб-сайт. URL: <https://moz.gov.ua/en/struktura>.
26. Європейська база «Здоров'я для всіх». URL: <http://medstat.gov.ua/ukr/statreports.html>.
27. Європейське регіональне бюро Всесвітньої організації охорони здоров'я. URL: www.euro.who.int.
28. Класифікація видів економічної діяльності. URL: <https://kved.biz.ua>.
29. Лабораторія проблем економіки та управління в охороні здоров'я. URL: www.med122.com.
30. Медичний світ: професійна газета. URL: www.medsvit.org.
31. Медична інформаційна система: офіційний веб-сайт компанії Мед-експерт. URL: <http://medexpert.ua/ua/medichnij-zaklad/31-medichnij-zaklad/pro-rynku-v-iznoho-medychnoho-turyzmu-v-ukraini>.
32. Медико - правовий портал. URL: <http://103-law.org.ua>.
33. Міністерство охорони здоров'я України: офіційний веб-сайт. URL: <https://moz.gov.ua/>.
34. Міністерство соціальної політики України: офіційний веб-сайт. URL: <https://www.msp.gov.ua/main/Pro-ministerstvo.html>.
35. Національна служба здоров'я України: офіційний веб-сайт. URL: <https://nszu.gov.ua/pro-nszu>.
36. Національна академія медичних наук України. URL: www.amnu.gov.ua.
37. Охорона здоров'я. Державна служба статистики України: офіційний веб-сайт. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2018/zb/06/zb_zoz_17.xls.

38. Портал нормативних актів України та Всесвітньої медичної асоціації. URL: http://search.ligazakon.ua/search/law/npa/?s=search&idView=LZ_SUITE_NPA&beginPos=1&countBlock=10&kw2=82089
39. Український медичний часопис: медичний журнал. URL: www.umj.com.ua.
40. Українська Медична Рада. URL: <http://www.medicalcouncilukraine.org>.

ТЕМА 4. СТАНДАРТИЗАЦІЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ

Мета: набуття здобувачем вищої освіти знань щодо стандартизації медичної допомоги, зокрема стосовно вимог до стандартів, їх класифікацію, клінічні алгоритми.

Правові основи стандартизації. Поняття про стандарт і стандартизацію. Необхідність проведення стандартизації. Вимоги до розробки стандартів. Об'єкти стандартизації в охороні здоров'я. Класифікації медичних стандартів: стандарти на ресурси охорони здоров'я, організаційні стандарти, технологічні стандарти, стандарти програм медичної допомоги, комплексні стандарти. Основні тенденції процесів стандартизації в охороні здоров'я. Клінічні алгоритми. Впровадження клінічних рекомендацій в клінічну практику.

Основні поняття:

1. Стандартизація медичної допомоги: поняття та правові підстави
2. Види медичних стандартів: стандарти на ресурси охорони здоров'я, організаційні стандарти, технологічні стандарти, стандарти програм медичної допомоги, комплексні стандарти.
3. Клінічні настанови (рекомендації), медичні стандарти, клінічні протоколи.

ПЛАН:

1. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАХОДИ:

Привітання, перевірка присутніх, повідомлення теми, мети заняття, мотивація здобувачів вищої освіти щодо вивчення теми.

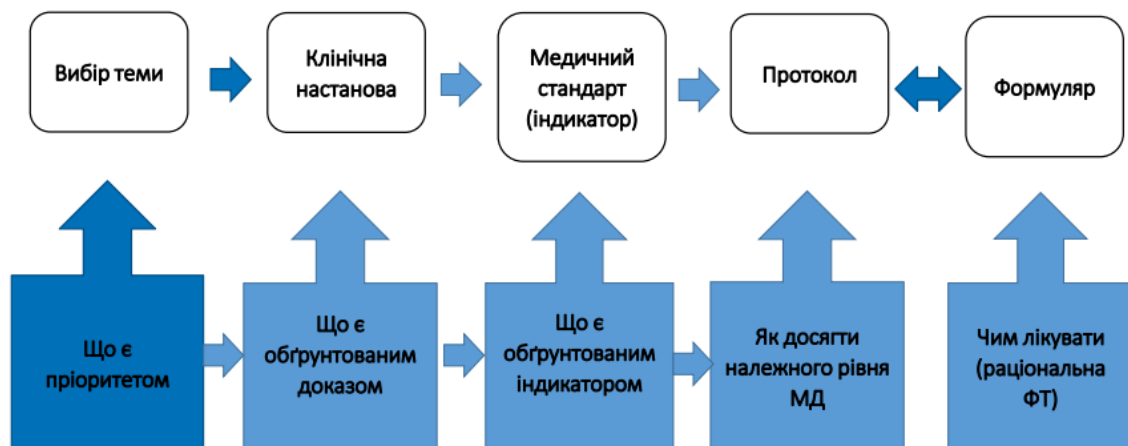
2. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ВМІНЬ, НАВИЧОК.

Стаття 14-1. Система стандартів у сфері охорони здоров'я

Систему стандартів у сфері охорони здоров'я складають державні соціальні нормативи та **галузеві стандарти**.

- **стандарт медичної допомоги (медичний стандарт)** - сукупність норм, правил і нормативів, а також показники (індикатори) якості надання медичної допомоги відповідного виду, які розробляються з урахуванням сучасного рівня розвитку медичної науки і практики;
- **клінічний протокол** - уніфікований документ, який визначає вимоги до діагностичних, лікувальних, профілактичних та реабілітаційних методів надання медичної допомоги та їх послідовність;
- **табель матеріально-технічного оснащення** - документ, що визначає мінімальний перелік обладнання, устаткування та засобів, необхідних для оснащення конкретного типу закладу охорони здоров'я, його підрозділу, а також для забезпечення діяльності фізичних осіб - підприємців, що провадять господарську діяльність з медичної практики за певною спеціальністю (спеціальностями);
- **лікарський формуляр** - перелік зареєстрованих в Україні лікарських засобів, що включає ліки з доведеною ефективністю, допустимим рівнем безпеки, використання яких є економічно прийнятним.

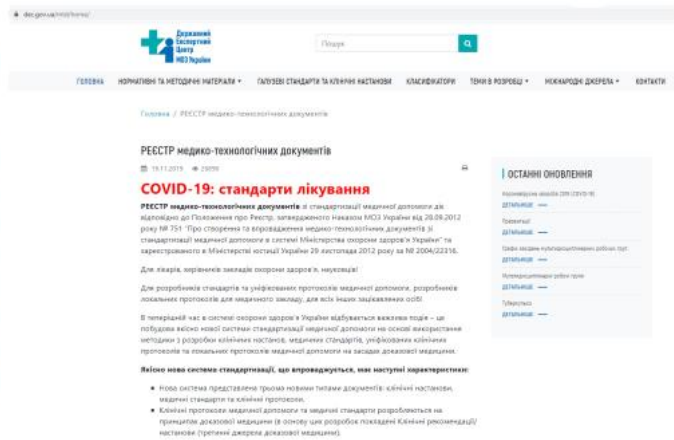
Механізм створення стандартів у сфері ОЗ

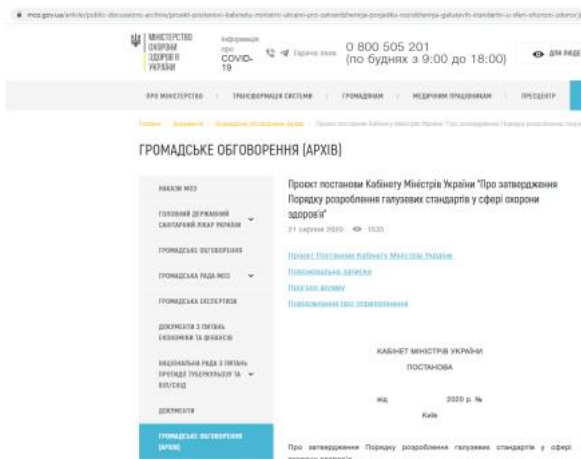
Етапи впровадження стандартизації МД в Україні (продовження)

Державне підприємство «Державний експертний центр МОЗ України»

визначене головною організацією у сфері розробки медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги, проектів нормативних актів щодо медичного, в тому числі фармацевтичного (належної аптечної практики – GPP), обслуговування та фармаконагляду, згідно наказу МОЗ України від 8 жовтня 2012 року № 786.

Етапи впровадження стандартизації МД в Україні (продовження)

Наказ МОЗ України від 18.08.2020 № 1908
«Про утворення та затвердження складів
персональних складів
мультидисциплінарних робочих груп з
розробки галузевих стандартів медичної
допомоги»
(13 мультидисциплінарних робочих груп)

ТЕМИ ДОПОВІДЕЙ / РЕФЕРАТИВ

Обов'язкова доповідь, яка супроводжується презентацією, на практичному занятті із демонстраційними матеріалами (в Microsoft PowerPoint або Microsoft Word) на 7 - 10 хвилин. Презентація повинна містити не менше 7 - 10 слайдів (кількість слайдів не має жорсткого обмеження, вона залежить від специфіки обраної теми).

В презентації необхідно надати короткий опис загальної проблеми в контексті визначеної теми, розкрити головні елементи обраної теми, навести приклади, узагальнити результати, зробити висновки, надати список використаних джерел (за необхідністю).

1. Основні підходи до пошуку статей у MEDLINE.
2. Переваги пошуку інформації, що ґрунтується на клінічних запитах.
3. Поняття про систему медичних показників MeSH.
4. Система пошуку в основних комп'ютерних базах даних доказової медицини.
5. Інтернет-ресурси доказової медицини: бази даних NICE, SIGN, MedLine/PubMed,

3. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ:

Усне опитування:

1. Надайте характеристику правовим основам стандартизації.
2. Характеристика існуючих сучасних вимог до розробки стандартів.
3. Надайте характеристику об'єктам стандартизації в охороні здоров'я.
4. Охарактеризуйте основні тенденції процесів стандартизації в охороні здоров'я.
5. Охарактеризуйте процес впровадження клінічних рекомендацій в клінічну практику.

Тестування:

Ким затверджується порядок розробки галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я та проведення державної оцінки медичних технологій?

- А) центральним органом виконавчої влади, що формує політику у сфері охорони здоров'я;
- Б) Кабінетом міністрів України;
- В) Кабінетом міністрів України та центральним органом виконавчої влади, що формує політику у сфері охорони здоров'я;
- Г) Верховною Радою України.

Що входить до системи стандартів у сфері охорони здоров'я?

- А) державні соціальні нормативи та галузеві стандарти;
- Б) державні соціальні нормативи, галузеві стандарти, державні санітарні норми і правила;
- В) галузеві стандарти;
- Г) державні санітарні норми і правила.

Що входить до переліку галузевих стандартів?

- А) таблиці матеріально-технічного оснащення;
- Б) стандарти медичної допомоги (медичні стандарти),
- В) клінічні протоколи;
- Г) усі відповіді правильні.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

Основна

1. Медичне право: підручник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. С. Б. Булеци; д-ра юрид. наук, проф. М. В. Менджул. 2-ге вид., перероб. і допов., Київ: Юрінком Інтер, 2024. 672 с.
2. Медичне право: нормативно – правові акти. Ч. 2 / Упор: І.Я. Сенюта (гол. ред.), Ю.С. Гуменюк, М.М. Семерак, Х.Я. Терешко; – Львів: Вид-во ЛОБФ «Медицина і право». 2018. – 520 с.
3. Горачук В.В. Управління якістю медичної допомоги в закладі охорони здоров'я. Монографія. Вінниця: ПП Балюк І.Б., 2017. С. 123.
4. Oxford Textbook of Global Public Health, 6 edition. Edited by RogesDetels, Martin Gulliford, QuarraishaAbdoolKarimand ChorhChuan Tan. – Oxford University Press, 2017. – 1728 p.

5. Державна політика у сфері охорони здоров'я: кол. моногр.: у 2 ч. / [кол. авт. ; упоряд. проф. Я. Ф. Радиш ; передм. та заг.ред. проф. М. М. Білинської, проф. Я. Ф. Радиша]. Київ: НАДУ, 2013. Ч. 1. 396 с
6. Principles for Best Practice in Clinical Audit. National Institute for Clinical Excellence, Commission for health Improvement, Royal College of Nursing, University of Leicester. – Radcliffe Medical Press, 2018. 2000 p.
7. Методика розробки та впровадження медичних стандартів (уніфікованих клінічних протоколів) медичної допомоги на засадах доказової медицини». Наказ МОЗ України від 28 вересня 2012 року № 751. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 листопада 2012 р. за № 2001/22313. URL: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20120928_751.html
8. Мартинюк О. А. Інноваційні технології в системі управління підприємствами в умовах динамічного середовищ: монографія. Миколаїв: ФОП Швець В.М., 2017. – 540 с.
9. Борщ В.І., Рудінська О.В., Кусик Н.Л. Менеджмент та маркетинг в охороні здоров'я: електронний навчально-методичний посібник. Одеса: Гельветика. 2022.
10. Борщ В.І. Управління закладами охорони здоров'я. Херсон : Олди-плюс, 2020. 391 с.

Додаткова

1. Проблеми забезпечення якості медичної допомоги в системі охорони здоров'я України. Актуальні проблеми клінічної та профілактичної медицини. 2018. Т. 2, № 1. С. 5-10. URL: доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/akprkl_2018_2_1_3
2. Державна політика у сфері охорони здоров'я : кол. моногр. : у 2 ч. / [кол. авт. ; упоряд. проф. Я. Ф. Радиш ; передм. та заг. ред. проф. М. М. Білинської, проф. Я. Ф. Радиша]. – К. : НАДУ, 2013. Ч. 1. 396 с.
3. Миронов А. Державний контроль як засіб забезпечення якості медичної допомоги. Публічне право. 2019. №4 (36). С.98-110.
4. Визначення компетенції в оцінці якості підготовки фахівців у системі безперервного професійного розвитку лікарів / Ю.В. Вороненко, А.М. Сердюк, О.П. Мінцер [та ін.]. Україна. Здоров'я нації. 2010. №1. С. 37- 41.
5. Гойда Н.Г., Горачук В.В. Медико-соціологічна інформація як інструмент управління якістю медичної допомоги. Тези доповідей конференції з міжнародною участю «Медична та біологічна інформатика та кібернетика: віхи розвитку». Київ. 2011. С. 27.
6. Камінська Т. М. , Костюченко О. Є. Правові засади розвитку договірної економіки в охороні здоров'я України. Економічна теорія та право. 2016. № 4. С. 57-66.
7. Сміянов В.А. Степаненко А.В. Петренко В.Ю. Організаційно-методологічний підхід до управління якістю медичної допомоги в закладі охорони здоров'я. Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я. 2013. № 3. С. 11-18.
8. Сміянов В.А. Особливості застосування внутрішнього аудиту в закладах охорони здоров'я. Україна. Здоров'я нації. 2013. №2. С.113-117.
9. Мартинюк О.А., Серебрянникова Н.І. Менеджмент та адміністративне управління: навчальний посібник.. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2017. 540 с.

10. Мартинюк О.А. Курдибанська Н.Ф. Впровадження системи управління якістю в медичних закладах. Причорноморські економічні студії. 2016. - №6. С. 75-79.
11. Національна стратегія реформування системи охорони здоров'я в Україні на період 2015 – 2020 років. URL: <http://www.apteka.ua/article/327094>.
12. Рудінська О.В., Яроміч С.А. Корпоративний менеджмент: навчальний посібник. Київ: КНТ, Ельга-Н, 2008. 416 с.
13. Mann T. Clinical Audit in the NHS: using clinical audit in the NHS: a position statement. Whetherby, National Health Service Executive, 2016. Vytvytska O. D., Martyniuk O. A., Shpak N. O., Karcheva G. T., Medynsky I. P., L. S. Nodzhak. Structural-functional modeling for the determination of the company's equilibrium conditions in the dynamic business environment. MMC Mathematical Modeling and Computing. 2020. Volume 7, Number 1. pp. 104–111.

Електронні інформаційні ресурси

1. Всесвітня організація охорони здоров'я. URL: www.who.int.
2. Галузевий класифікатор «Довідник медичних процедур (послуг) та хірургічних операцій». URL: <https://www.dec.gov.ua/mtd/klassifikatory/>.
3. Державна казначейська служба України: офіційний веб-сайт. URL: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/index>.
4. Державний заклад «Центр медичної статистики Міністерства охорони здоров'я України»: офіційний веб-сайт. URL: <http://medstat.gov.ua/ukr/main.html>.
5. Департаменті управління та контролю якості медичних послуг МОЗ України: офіційний веб-сайт. URL: <https://moz.gov.ua/en/struktura>.
6. Європейська база «Здоров'я для всіх». URL: <http://medstat.gov.ua/ukr/statreports.html>.
7. Європейське регіональне бюро Всесвітньої організації охорони здоров'я. URL: www.euro.who.int.
8. Класифікація видів економічної діяльності. URL: <https://kved.biz.ua>.
9. Лабораторія проблем економіки та управління в охороні здоров'я. URL: www.med122.com.
10. Медичний світ: професійна газета. URL: www.medsvit.org.
11. Медична інформаційна система: офіційний веб-сайт компанії Мед-експерт. URL: <http://medexpert.ua/ua/medichnij-zaklad/31-medichnij-zaklad/pro-rynku-v-iznoho-medychnoho-turyzmu-v-ukraini>.
12. Медико - правовий портал. URL: <http://103-law.org.ua>.
13. Міністерство охорони здоров'я України: офіційний веб-сайт. URL: <https://moz.gov.ua/>.
14. Міністерство соціальної політики України: офіційний веб-сайт. URL: <https://www.msp.gov.ua/main/Pro-ministerstvo.html>.
15. Національна служба здоров'я України: офіційний веб-сайт. URL: <https://nszu.gov.ua/pro-nszu>.
16. Національна академія медичних наук України. URL: www.amnu.gov.ua.

17. Охорона здоров'я. Державна служба статистики України: офіційний веб-сайт. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2018/zb/06/zb_zoz_17.xls.
18. Портал нормативних актів України та Всесвітньої медичної асоціації. URL: http://search.ligazakon.ua/search/law/npa/?s=search&idView=LZ_SUITE_NPA&beginPos=1&countBlock=10&kw2=82089
19. Український медичний часопис: медичний журнал. URL: www.umj.com.ua.
20. Українська Медична Рада. URL: <http://www.medicalcouncilukraine.org>.

ТЕМА 5. КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ У ЗОЗ

Мета: набуття здобувачем вищої освіти знань щодо базових засад правового регулювання окремих видів контролю якості у ЗОЗ.

Основні поняття:

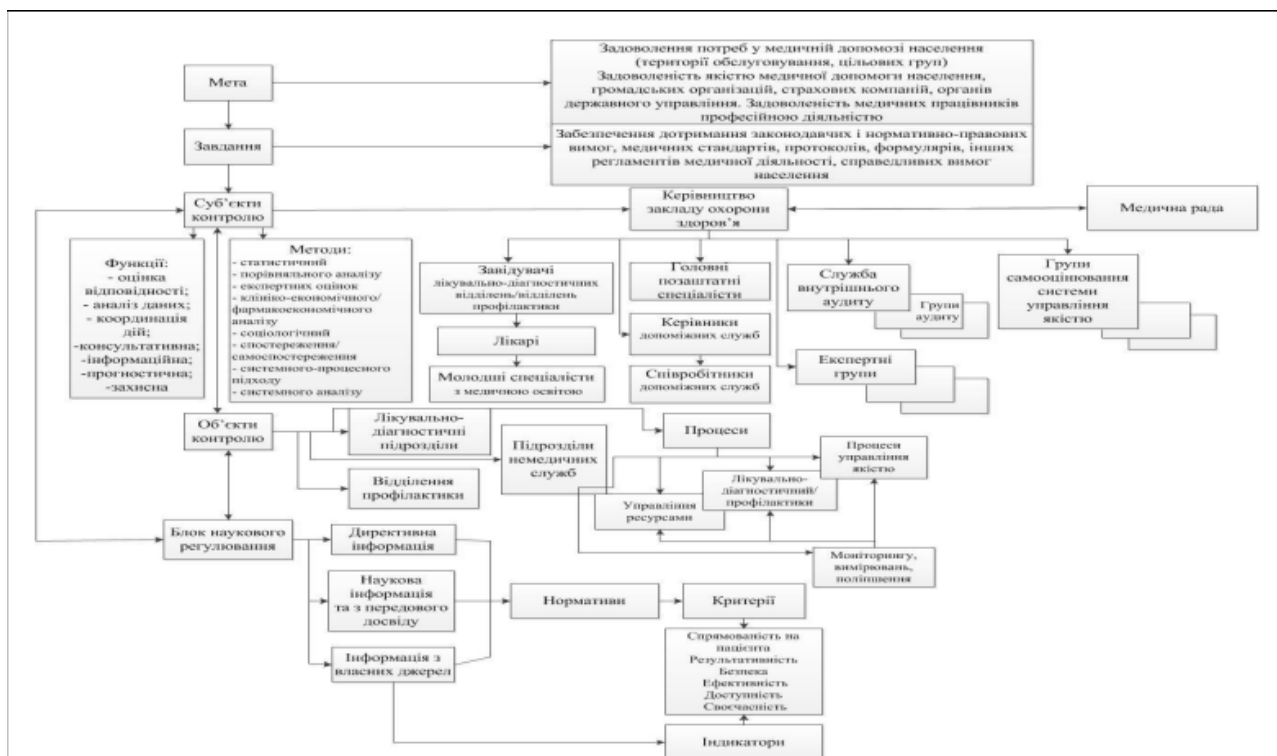
1. Контроль якості медичної допомоги у ЗОЗ.
2. Види контролю якості медичної допомоги у ЗОЗ.

ПЛАН

1. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАХОДИ:

Привітання, перевірка присутніх, повідомлення теми, мети заняття, мотивація здобувачів вищої освіти щодо вивчення теми.

2. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ВМІНЬ, НАВИЧОК.

Приклади критеріїв якості медичної допомоги відповідно до компонентів якості для закладів охорони здоров'я

№ з/п	Компоненти якості	Приклади критеріїв якості
1.	Спрямованість на пацієнта	1.1. Дотримуються права пацієнта згідно з чинним законодавством. 1.2. Дотримуються етичні та деонтологічні норми медичної діяльності. 1.3. Проводяться регулярні соціологічні опитування з метою виявлення очікувань, потреб та індивідуальних цінностей пацієнта.
2.	Результативність	2.1. Зміна клінічного стану у відповідності до очікуваної при даному захворюванні. 2.2. Медична допомога надається відповідно до локальних медико-технологічних документів, розроблених згідно з галузевими нормативами, гармонізованими з найкращим світовим досвідом на основі доказової медицини. 2.3. Має місце позитивна динаміка показників зниження рівня дефектів, несприятливих наслідків лікування внаслідок медичних втручань та скарг громадян в порівнянні з попереднім періодом діяльності. 2.4. Регулярно оцінюється задоволеність пацієнта результатом медичної допомоги та медичного обслуговування.
3.	Безпека	3.1. Медична допомога надається відповідно до локальних медико-технологічних документів, розроблених згідно з галузевими нормативами, гармонізованими з найкращим світовим досвідом на основі доказової медицини. 3.2. Дотримуються стандарти ліцензування та акредитації за відповідними профілю діяльності закладу охорони здоров'я розділами.
4.	Доступність	4.1. Штатні посади медичних і немедичних працівників укомплектовані відповідно до нормативів. 4.2. Заклад охорони здоров'я укомплектований медичним обладнанням та виробами медичного

		призначення за таблицями оснащення. 4.3. Наявні в закладі, доступні кожному медичному працівнику та дотримуються ним вимоги локальних медико-технологічних документів, стандартів, правил, методик, нормативів, інструкцій, інших регулюючих документів. 4.4. Встановлений і дотримується порядок взаємодії між структурними підрозділами закладу охорони здоров'я та закладу охорони здоров'я з іншими медичними і немедичними установами з питань організації надання медичної допомоги пацієнтам / населенню.
5.	Економічна ефективність	5.1. Обсяг ресурсів для задоволення потреб цільових груп населення у медичній допомозі планується згідно з вимогами галузевих / локальних медико-технологічних документів. 5.2. Використовуються види і обсяги ресурсів відповідно до вимог галузевих / локальних медико-технологічних документів. 5.2. Тривалість лікувально-діагностичного процесу та його окремих складових за нозологіями відповідає діючим нормативам.
6.	Своєчасність	6.1. Визначені і дотримуються тривалість очікування: - планової консультації спеціаліста згідно з рекомендованими нормативами; - планової госпіталізації згідно з рекомендованими нормативами; - планового оперативного втручання згідно з рекомендованими нормативами; - результатів лабораторних, функціональних, інших діагностичних досліджень. 6.2. Визначений порядок прийому лікаря в амбулаторних умовах. 6.3. Визначений час доїзду бригади екстреної медичної допомоги до хворого / постраждалого в залежності від місцевості згідно діючих нормативів.

ТЕМИ ДОПОВІДЕЙ / РЕФЕРАТІВ:

Обов'язкова доповідь, яка супроводжується презентацією, на практичному занятті із демонстраційними матеріалами (в Microsoft PowerPoint або Microsoft Word) на 7 - 10 хвилин. Презентація повинна містити не менше 7 - 10 слайдів (кількість слайдів не має жорсткого обмеження, вона залежить від специфіки обраної теми).

В презентації необхідно надати короткий опис загальної проблеми в контексті визначеної теми, розкрити головні елементи обраної теми, навести приклади, узагальнити результати, зробити висновки, надати список використаних джерел (за необхідністю).

1. Порядок запровадження 3-ступеневого контролю якості медичної допомоги в закладі охорони здоров'я.
2. Державний (або відомчий) контроль як засіб забезпечення якості медичної допомоги

3. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ:

Усне опитування:

1. Охарактеризуйте елементи контролю якості медичної допомоги.
2. Надайте характеристику контролю з боку виробника і споживача медичних послуг.
3. Надайте характеристику контролю з боку громадських організацій.
4. Надайте характеристику державному контролю.
5. Охарактеризуйте види професійного контролю: внутрішній (відомчий), зовнішній (невідомчий), незалежний (аудиторський).
6. Надайте характеристику громадського контролю.
7. Надайте характеристику контролю пацієнта.

Тестування:

Який орган проводить контроль якості надання медичних послуг надавачами медичних послуг?

- А) Національна служба здоров'я України;
- Б) Міністерство охорони здоров'я України;
- В) Національна служба здоров'я України у співпраці з Міністерством охорони здоров'я України;
- Г) Кабінет міністрів України

Якими є повноваження Кабінету Міністрів України для підвищення доступності та якості медичного обслуговування у сільській місцевості?

- А) розроблення та виконання державних цільових програм;
- Б) узагальнення практики застосування законодавства про охорону здоров'я, у тому числі щодо підвищення доступності медичного обслуговування у сільській місцевості;
- В) нормативно-правове регулювання питань щодо підвищення доступності та якості медичного обслуговування у сільській місцевості;
- Г) затвердження нормативів навантаження медичних працівників у сільській місцевості.

Якими є повноваження органів місцевого самоврядування в частині підвищення доступності та якості медичного обслуговування у сільській місцевості?

- А) здійснюють містобудівний моніторинг при плануванні інфраструктури закладів охорони здоров'я;
- Б) вирішують питання забезпечення медичних та фармацевтичних працівників житлом, службовим транспортом, належними умовами праці;
- В) здійснюють моніторинг стану здоров'я населення, діяльності та ресурсного забезпечення закладів охорони здоров'я у сільській місцевості;
- Г) координують діяльність органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій щодо підвищення доступності медичного обслуговування у сільській місцевості.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

Основна

1. Медичне право: підручник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. С. Б. Булеци; д-ра юрид. наук, проф. М. В. Менджул. 2-ге вид., перероб. і допов., Київ: Юрінком Інтер, 2024. 672 с.
2. Медичне право: нормативно – правові акти. Ч. 2 / Упор: І.Я. Сенюта (гол. ред.), Ю.С. Гуменюк, М.М. Семерак, Х.Я. Терешко; – Львів: Вид-во ЛОБФ «Медицина і право». 2018. – 520 с.

3. Горачук В.В. Управління якістю медичної допомоги в закладі охорони здоров'я. Монографія. Вінниця: ПП Балюк І.Б., 2017. С. 123.
4. Oxford Textbook of Global Public Health, 6 edition. Edited by RogesDetels, Martin Gulliford, QuarraishaAbdoolKarimand ChorhChuan Tan. – Oxford University Press, 2017. – 1728 p.
5. Державна політика у сфері охорони здоров'я: кол. моногр.: у 2 ч. / [кол. авт. ; упоряд. проф. Я. Ф. Радиш ; передм. та заг.ред. проф. М. М. Білінської, проф. Я. Ф. Радиша]. Київ: НАДУ, 2013. Ч. 1. 396 с
6. Principles for Best Practice in Clinical Audit. National Institute for Clinical Excellence, Commission for health Improvement, Royal College of Nursing, University of Leicester. – Radcliffe Medical Press, 2018. 2000 p.
7. Методика розробки та впровадження медичних стандартів (уніфікованих клінічних протоколів) медичної допомоги на засадах доказової медицини». Наказ МОЗ України від 28 вересня 2012 року № 751. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 листопада 2012 р. за № 2001/22313. URL: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20120928_751.html
8. Мартинюк О. А. Інноваційні технології в системі управління підприємствами в умовах динамічного середовищ: монографія. Миколаїв: ФОП Швець В.М., 2017. – 540 с.
9. Борщ В.І., Рудінська О.В., Кусик Н.Л. Менеджмент та маркетинг в охороні здоров'я: електронний навчально-методичний посібник. Одеса: Гельветика. 2022.
10. Борщ В.І. Управління закладами охорони здоров'я. Херсон : Олди-плюс, 2020. 391 с.

Додаткова

1. Проблеми забезпечення якості медичної допомоги в системі охорони здоров'я України. Актуальні проблеми клінічної та профілактичної медицини. 2018. Т. 2, № 1. С. 5-10. URL: доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/akprkl_2018_2_1_3
2. Державна політика у сфері охорони здоров'я : кол. моногр. : у 2 ч. / [кол. авт. ; упоряд. проф. Я. Ф. Радиш ; передм. та заг. ред. проф. М. М. Білінської, проф. Я. Ф. Радиша]. – К. : НАДУ, 2013. Ч. 1. 396 с.
3. Миронов А. Державний контроль як засіб забезпечення якості медичної допомоги. Публічне право. 2019. №4 (36). С.98-110.
4. Визначення компетенції в оцінці якості підготовки фахівців у системі безперервного професійного розвитку лікарів / Ю.В. Вороненко, А.М. Сердюк, О.П. Мінцер [та ін.]. Україна. Здоров'я нації. 2010. №1. С. 37- 41.
5. Гойда Н.Г., Горачук В.В. Медико-соціологічна інформація як інструмент управління якістю медичної допомоги. Тези доповідей конференції з міжнародною участю «Медична та біологічна інформатика та кібернетика: віхи розвитку». Київ. 2011. С. 27.
6. Камінська Т. М. , Костюченко О. Є. Правові засади розвитку договірної економіки в охороні здоров'я України. Економічна теорія та право. 2016. № 4. С. 57-66.

7. Сміянов В.А. Степаненко А.В. Петренко В.Ю. Організаційно-методологічний підхід до управління якістю медичної допомоги в закладі охорони здоров'я. Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я. 2013. № 3. С. 11-18.
8. Сміянов В.А. Особливості застосування внутрішнього аудиту в закладах охорони здоров'я. Україна. Здоров'я нації. 2013. №2. С.113-117.
9. Мартинюк О.А., Серебряннікова Н.І. Менеджмент та адміністративне управління: навчальний посібник.. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2017. 540 с.
10. Мартинюк О.А. Курдибанська Н.Ф. Впровадження системи управління якістю в медичних закладах. Причорноморські економічні студії. 2016. - №6. С. 75-79.
11. Національна стратегія реформування системи охорони здоров'я в Україні на період 2015 – 2020 років. URL: <http://www.apteka.ua/article/327094>.
12. Рудінська О.В., Яроміч С.А. Корпоративний менеджмент: навчальний посібник. Київ: КНТ, Ельга-Н, 2008. 416 с.
13. Mann T. Clinical Audit in the NHS: using clinical audit in the NHS: a position statement. Whetherby, National Health Service Executive, 2016. Vytvytska O. D., Martynyuk O. A., Shpak N. O., Karcheva G. T., Medynsky I. P., L. S. Nodzhač. Structural-functional modeling for the determination of the company's equilibrium conditions in the dynamic business environment. MMC Mathematical Modeling and Computing. 2020. Volume 7, Number 1. pp. 104–111.

Електронні інформаційні ресурси

1. Всесвітня організація охорони здоров'я. URL: www.who.int.
2. Галузевий класифікатор «Довідник медичних процедур (послуг) та хірургічних операцій». URL: <https://www.dec.gov.ua/mtd/klasyfikatory/>.
3. Державна казначейська служба України: офіційний веб-сайт. URL: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/index>.
4. Державний заклад «Центр медичної статистики Міністерства охорони здоров'я України»: офіційний веб-сайт. URL: <http://medstat.gov.ua/ukr/main.html>.
5. Департаменті управління та контролю якості медичних послуг МОЗ України: офіційний веб-сайт. URL: <https://moz.gov.ua/en/struktura>.
6. Європейська база «Здоров'я для всіх». URL: <http://medstat.gov.ua/ukr/statreports.html>.
7. Європейське регіональне бюро Всесвітньої організації охорони здоров'я. URL: www.euro.who.int.
8. Класифікація видів економічної діяльності. URL: <https://kved.biz.ua>.
9. Лабораторія проблем економіки та управління в охороні здоров'я. URL: www.med122.com.
10. Медичний світ: професійна газета. URL: www.medsvit.org.
11. Медична інформаційна система: офіційний веб-сайт компанії Мед-експерт. URL: <http://medexpert.ua/ua/medichnij-zaklad/31-medichnij-zaklad/pro-ryнку-v-iznoho-medychnoho-turyzmu-v-ukraini>.
12. Медико - правовий портал. URL: <http://103-law.org.ua>.

13. Міністерство охорони здоров'я України: офіційний веб-сайт. URL: <https://moz.gov.ua/>.
14. Міністерство соціальної політики України: офіційний веб-сайт. URL: <https://www.msp.gov.ua/main/Pro-ministerstvo.html>.
15. Національна служба здоров'я України: офіційний веб-сайт. URL: <https://nszu.gov.ua/pro-nszu>.
16. Національна академія медичних наук України. URL: www.amnu.gov.ua.
17. Охорона здоров'я. Державна служба статистики України: офіційний веб-сайт. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2018/zb/06/zb_zoz_17.xls.
18. Портал нормативних актів України та Всесвітньої медичної асоціації. URL: http://search.ligazakon.ua/search/law/npa/?s=search&idView=LZ_SUITE_NPA&beginPos=1&countBlock=10&kw2=82089
19. Український медичний часопис: медичний журнал. URL: www.umj.com.ua.
20. Українська Медична Рада. URL: <http://www.medicalcouncilukraine.org>.

ТЕМА 6. ЕКСПЕРТИЗА ЯКОСТІ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ

Мета: набуття здобувачем вищої освіти знань щодо базових засад правового регулювання експертизи обсягу та якості наданої медичної допомоги, розуміння методик проведення різних видів експертиз якості наданої медичної допомоги, поняття дефектів при наданні медичної допомоги та підстав для юридичної відповідальності за такі дефекти.

Основні поняття:

1. Експертиза обсягу і якості наданої стаціонарної медичної допомоги населенню.
2. Експертиза якості наданої медичної допомоги.
3. Дефект при наданні медичної допомоги.

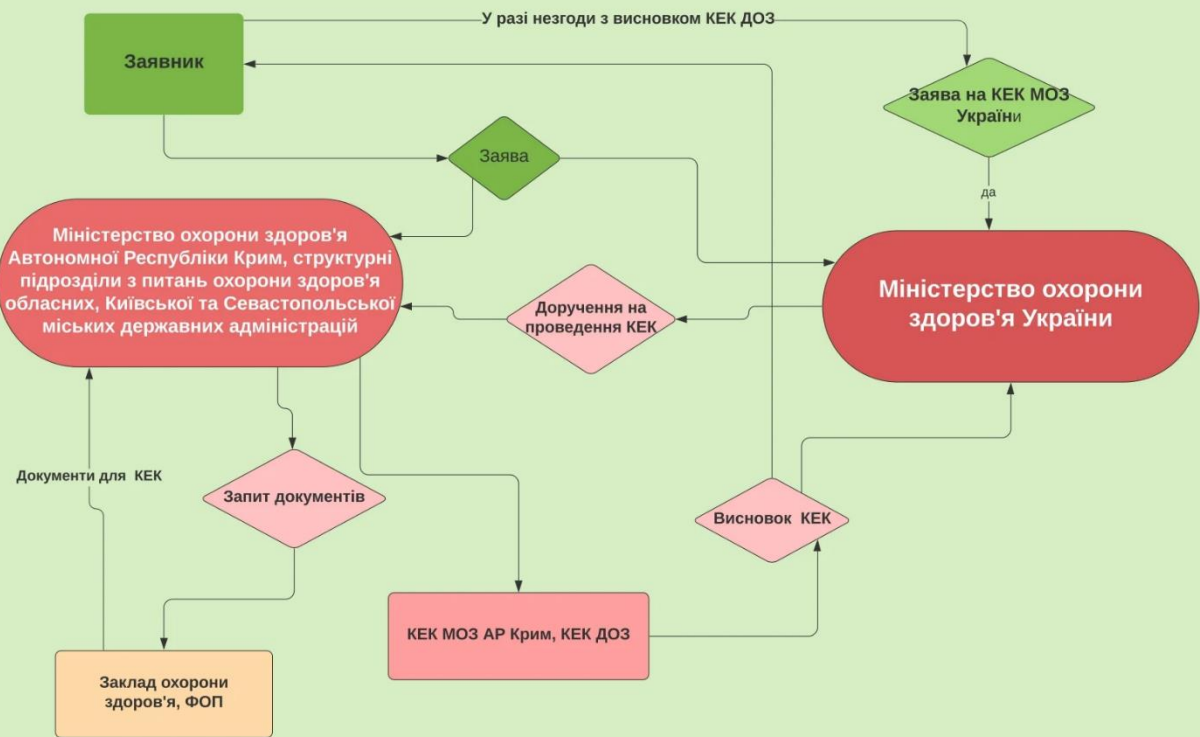
ПЛАН

4. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАХОДИ:

Привітання, перевірка присутніх, повідомлення теми, мети заняття, мотивація здобувачів вищої освіти щодо вивчення теми.

5. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ВМІНЬ, НАВИЧОК.

Алгоритм роботи КЕК МОЗ АР Крим, структурних підрозділів з питань охорони здоров'я місцевих державних адміністрацій

визначеної теми, розкрити головні елементи обраної теми, навести приклади, узагальнити результати, зробити висновки, надати список використаних джерел (за необхідністю).

1. Клініко-експертна оцінка якості наданої медичної допомоги.
2. Судово-медична експертиза як елемент експертизи якості наданої медичної допомоги.
3. Внутрішня експертиза якості наданої медичної допомоги у ЗОЗ.
4. Характеристика дефекту надання медичної допомоги (одного на вибір).

3. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ:

Усне опитування:

1. Надайте характеристику різним видам експертизи якості наданої медичної допомоги
2. Поняття та ознаки ятрогенії.
3. Поняття та види дефектів надання медичної допомоги.
4. Охарактеризуйте відмінні ознаки лікарської помилки.
5. Охарактеризуйте відмінні ознаки нещасного випадку у медичній практиці.

Тестування:

Технологія експертизи якості медичної допомоги базується на:

- А) Оцінці діяльності структурних підрозділів, стандартизації лікувально-діагностичного процесу та хронометражі роботи лікаря-експерта.
- Б) Безперервності експертизи за принципом “сліпої” вибірки медичної документації з використанням спеціальних експертних чи технологічних карт та елементів математичного моделювання.
- В) Оцінці діяльності діагностичних служб, обліку та вивченні виявлених дефектів.
- Г) Усі вищеперелічені

Ятрогенія – це:

- А) це нове, ненавмисно або неминуче виникаюче захворювання або патологічний стан, що є прямим наслідком медичного втручання при діагностиці, лікуванні або профілактиці
- Б) це життя, що порушене у своєму поступальному русі пошкодженнями структури і функції організму під впливом зовнішніх і внутрішніх факторів
- В) це порушення анатомічної цілісності тканини, органів або систем органів під впливом зовнішніх і внутрішніх факторів
- Г) усі варіанти правильні

Елементами професійної помилки медичного працівника є:

- А) сумлінність
- Б) помилка
- В) намір
- Г) усі варіанти правильні.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

Основна

11. Медичне право: підручник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. С. Б. Булеци; д-ра юрид. наук, проф. М. В. Менджул. 2-ге вид., перероб. і допов., Київ: Юрінком Інтер, 2024. 672 с.
12. Медичне право: нормативно – правові акти. Ч. 2 / Упор: І.Я. Сенюта (гол. ред.), Ю.С. Гуменюк, М.М. Семерак, Х.Я. Терешко; – Львів: Вид-во ЛОБФ «Медицина і право». 2018. – 520 с.
13. Горачук В.В. Управління якістю медичної допомоги в закладі охорони здоров'я. Монографія. Вінниця: ПП Балюк І.Б., 2017. С. 123.
14. Oxford Textbook of Global Public Health, 6 edition. Edited by RogesDetels, Martin Gulliford, QuarraishaAbdoolKarimand ChorhChuan Tan. – Oxford University Press, 2017. – 1728 p.
15. Державна політика у сфері охорони здоров'я: кол. моногр.: у 2 ч. / [кол. авт. ; упоряд. проф. Я. Ф. Радиш ; передм. та заг.ред. проф. М. М. Білинської, проф. Я. Ф. Радиша]. Київ: НАДУ, 2013. Ч. 1. 396 с
16. Principles for Best Practice in Clinical Audit. National Institute for Clinical Excellence, Commission for health Improvement, Royal College of Nursing, University of Leicester. – Radcliffe Medical Press, 2018. 2000 p.
17. Методика розробки та впровадження медичних стандартів (уніфікованих клінічних протоколів) медичної допомоги на засадах доказової медицини». Наказ МОЗ України від 28 вересня 2012 року № 751. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 листопада 2012 р. за № 2001/22313. URL: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20120928_751.html
18. Мартинюк О. А. Інноваційні технології в системі управління підприємствами в умовах динамічного середовищ: монографія. Миколаїв: ФОП Швець В.М., 2017. – 540 с.
19. Борщ В.І., Рудінська О.В., Кусик Н.Л. Менеджмент та маркетинг в охороні здоров'я: електронний навчально-методичний посібник. Одеса: Гельветика. 2022.
20. Борщ В.І. Управління закладами охорони здоров'я. Херсон : Олди-плюс, 2020. 391 с.

Додаткова

14. Проблеми забезпечення якості медичної допомоги в системі охорони здоров'я України. Актуальні проблеми клінічної та профілактичної медицини. 2018. Т. 2, № 1. С. 5-10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/akprkl_2018_2_1_3
15. Державна політика у сфері охорони здоров'я : кол. моногр. : у 2 ч. / [кол. авт. ; упоряд. проф. Я. Ф. Радиш ; передм. та заг. ред. проф. М. М. Білинської, проф. Я. Ф. Радиша]. – К. : НАДУ, 2013. Ч. 1. 396 с.
16. Миронов А. Державний контроль як засіб забезпечення якості медичної допомоги. Публічне право. 2019. №4 (36). С.98-110.
17. Визначення компетенції в оцінці якості підготовки фахівців у системі безперервного професійного розвитку лікарів / Ю.В. Вороненко, А.М. Сердюк, О.П. Мінцер [та ін.]. Україна. Здоров'я нації. 2010. №1. С. 37- 41.
18. Гойда Н.Г., Горачук В.В. Медико-соціологічна інформація як інструмент управління якістю медичної допомоги. Тези доповідей конференції з

міжнародною участю «Медична та біологічна інформатика та кібернетика: віхи розвитку». Київ. 2011. С. 27.

19. Камінська Т. М., Костюченко О. Є. Правові засади розвитку договірної економіки в охороні здоров'я України. Економічна теорія та право. 2016. № 4. С. 57-66.
20. Сміянов В.А. Степаненко А.В. Петренко В.Ю. Організаційно-методологічний підхід до управління якістю медичної допомоги в закладі охорони здоров'я. Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я. 2013. № 3. С. 11-18.
21. Сміянов В.А. Особливості застосування внутрішнього аудиту в закладах охорони здоров'я. Україна. Здоров'я нації. 2013. №2. С.113-117.
22. Мартинюк О.А., Серебрянникова Н.І. Менеджмент та адміністративне управління: навчальний посібник.. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2017. 540 с.
23. Мартинюк О.А. Курдибанська Н.Ф. Впровадження системи управління якістю в медичних закладах. Причорноморські економічні студії. 2016. - №6. С. 75-79.
24. Національна стратегія реформування системи охорони здоров'я в Україні на період 2015 – 2020 років. URL: <http://www.apteka.ua/article/327094>.
25. Рудінська О.В., Яроміч С.А. Корпоративний менеджмент: навчальний посібник. Київ: КНТ, Ельга-Н, 2008. 416 с.
26. Mann T. Clinical Audit in the NHS: using clinical audit in the NHS: a position statement. Whetherby, National Health Service Executive, 2016. Vytvytska O. D., Martynyuk O. A., Shpak N. O., Karcheva G. T., Medynsky I. P., L. S. Nodzhak. Structural-functional modeling for the determination of the company's equilibrium conditions in the dynamic business environment. MMC Mathematical Modeling and Computing. 2020. Volume 7, Number 1. pp. 104–111.

Електронні інформаційні ресурси

21. Всесвітня організація охорони здоров'я. URL: www.who.int.
22. Галузевий класифікатор «Довідник медичних процедур (послуг) та хірургічних операцій». URL: <https://www.dec.gov.ua/mtd/klassifikatory/>.
23. Державна казначейська служба України: офіційний веб-сайт. URL: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/index>.
24. Державний заклад «Центр медичної статистики Міністерства охорони здоров'я України»: офіційний веб-сайт. URL: <http://medstat.gov.ua/ukr/main.html>.
25. Департаменті управління та контролю якості медичних послуг МОЗ України: офіційний веб-сайт. URL: <https://moz.gov.ua/en/struktura>.
26. Європейська база «Здоров'я для всіх». URL: <http://medstat.gov.ua/ukr/statreports.html>.
27. Європейське регіональне бюро Всесвітньої організації охорони здоров'я. URL: www.euro.who.int.
28. Класифікація видів економічної діяльності. URL: <https://kved.biz.ua>.
29. Лабораторія проблем економіки та управління в охороні здоров'я. URL: www.med122.com.
30. Медичний світ: професійна газета. URL: www.medsvit.org.

31. Медична інформаційна система: офіційний веб-сайт компанії Мед-експерт. URL: <http://medexpert.ua/ua/medichnij-zaklad/31-medichnij-zaklad/pro-ryнку-v-iznoho-medychnoho-turyzmu-v-ukraini>.
32. Медико - правовий портал. URL: <http://103-law.org.ua>.
33. Міністерство охорони здоров'я України: офіційний веб-сайт. URL: <https://moz.gov.ua/>.
34. Міністерство соціальної політики України: офіційний веб-сайт. URL: <https://www.msp.gov.ua/main/Pro-ministerstvo.html>.
35. Національна служба здоров'я України: офіційний веб-сайт. URL: <https://nszu.gov.ua/pro-nszu>.
36. Національна академія медичних наук України. URL: www.amnu.gov.ua.
37. Охорона здоров'я. Державна служба статистики України: офіційний веб-сайт. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2018/zb/06/zb_zoz_17.xls.
38. Портал нормативних актів України та Всесвітньої медичної асоціації. URL: http://search.ligazakon.ua/search/law/npa/?s=search&idView=LZ_SUITE_NPA&beginPos=1&countBlock=10&kw2=82089
39. Український медичний часопис: медичний журнал. URL: www.umj.com.ua.
40. Українська Медична Рада. URL: <http://www.medicalcouncilukraine.org>.

ТЕМА 7. УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ

Мета: набуття здобувачем вищої освіти знань щодо базових засад щодо управління якістю медичної допомоги, його принципів та видів.

Основні поняття:

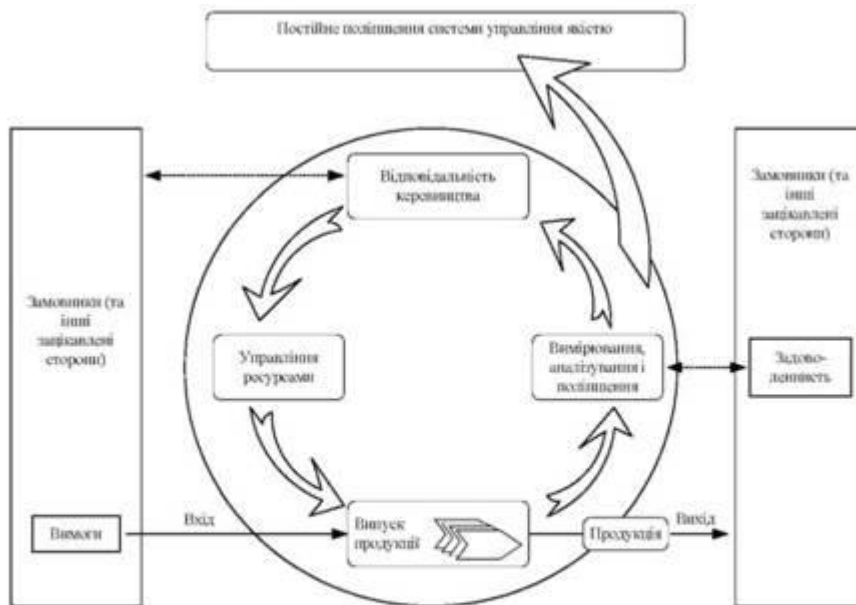
1. Управління якістю медичної допомоги.
2. Дизайн якості (quality desing)
3. Забезпечення якості (quality assessment),
4. Контроль якості (quality control),
5. Безперервність підвищення якості (continuous quality improvement).

ПЛАН

1. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАХОДИ:

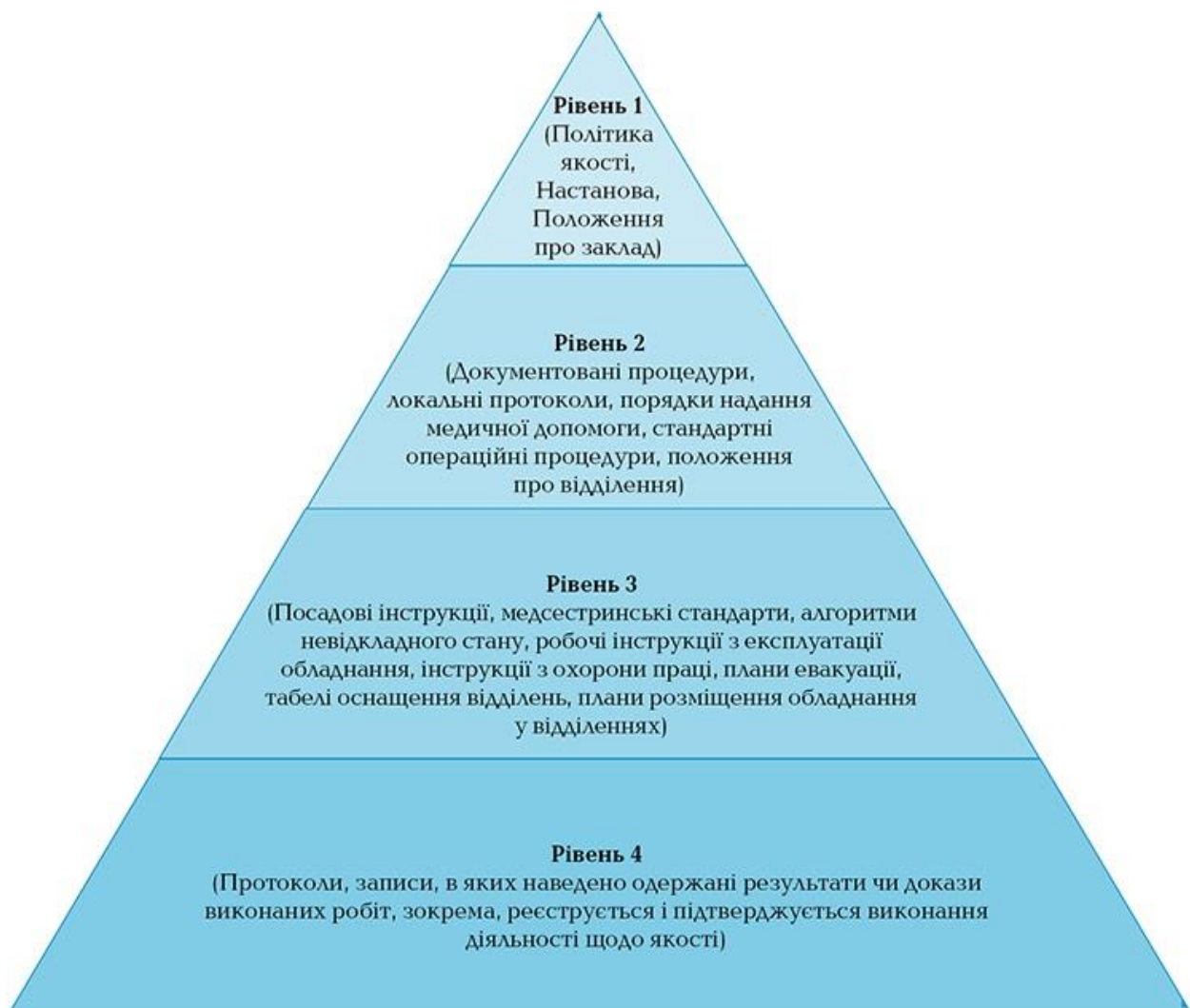
Привітання, перевірка присутніх, повідомлення теми, мети заняття, мотивація здобувачів вищої освіти щодо вивчення теми.

2. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ВМІНЬ, НАВИЧОК.

—————> Види діяльності, що створюють додаткові цінності
 - - - - -> Інформаційний потік

*Примітка. Формулювання, наведені в дужках, не застосовні до ISO 9001

ТЕМИ ДОПОВІДЕЙ / РЕФЕРАТИВ:

Обов'язкова доповідь, яка супроводжується презентацією, на практичному занятті із демонстраційними матеріалами (в Microsoft PowerPoint або Microsoft Word) на 7 - 10 хвилин. Презентація повинна містити не менше 7 - 10 слайдів (кількість слайдів не має жорсткого обмеження, вона залежить від специфіки обраної теми).

В презентації необхідно надати короткий опис загальної проблеми в контексті визначеної теми, розкрити головні елементи обраної теми, навести приклади, узагальнити результати, зробити висновки, надати список використаних джерел (за необхідністю).

1. Клініко-експертна оцінка якості наданої медичної допомоги.
2. Судово-медична експертиза як елемент експертизи якості наданої медичної допомоги.
3. Внутрішня експертиза якості наданої медичної допомоги у ЗОЗ.
4. Характеристика дефекту надання медичної допомоги (одного на вибір).

3. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ:

Усне опитування:

1. Надайте характеристику ISO 9000:2005 «Quality management systems. Fundamentals and vocabulary»
2. Надайте характеристику ISO 9001:2008 «Quality management systems. Requirements»
3. Надайте характеристику ISO 9004:2009 «Quality management systems — Guidelines for performance improvements»
4. Надайте характеристику ISO 19011:2011 «Guidelines for quality and/or environmental management systems auditing»
5. Надайте характеристику ДСТУ ISO 9000:2007 «Системи управління якістю. Основні положення та словник термінів»
6. Надайте характеристику ДСТУ ISO 9001:2009 «Система управління якістю. Вимоги»
7. Надайте характеристику ДСТУ ISO 9004:2012 «Управління задля досягнення сталого успіху організації. Підхід на основі управління якістю»
8. Надайте характеристику ДСТУ ISO 19011:2012 «Настанови щодо здійснення аудитів систем управління».
9. Охарактеризуйте основні види дефектів надання медичної допомоги.

Тестування:

Завдання Служби внутрішнього аудиту спрямовані на встановлення та оцінку:

- А) дотримання вимог медико-технологічних документів;
- Б) результативності лікувально-діагностичного процесу;
- В) ефективності використання ресурсів;
- Г) Усе вищеперелічене

Система управління якістю медичної допомоги базується на:

- А) Активному контролі.
- Б) Самоконтролі
- В) Інспекційному контролі
- Г) Усе вищеперелічене

Управління якістю медичної допомоги здійснюється на рівні:

- А) Лікар-пацієнт (індивідуальний).
- Б) Лікувально-профілактичний заклад (лікарняно-поліклінічний).

- В) Мережа охорони здоров'я (територіальний).
Г) Усе вищеперелічене

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

Основна

1. Медичне право: підручник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. С. Б. Булеци; д-ра юрид. наук, проф. М. В. Менджул. 2-ге вид., перероб. і допов., Київ: Юрінком Інтер, 2024. 672 с.
2. Медичне право: нормативно – правові акти. Ч. 2 / Упор: І.Я. Сенюта (гол. ред.), Ю.С. Гуменюк, М.М. Семерак, Х.Я. Терешко; – Львів: Вид-во ЛОБФ «Медицина і право». 2018. – 520 с.
3. Горачук В.В. Управління якістю медичної допомоги в закладі охорони здоров'я. Монографія. Вінниця: ПП Балюк І.Б., 2017. С. 123.
4. Oxford Textbook of Global Public Health, 6 edition. Edited by RogesDetels, Martin Gulliford, QuarraishaAbdoolKarimand ChorhChuan Tan. – Oxford University Press, 2017. – 1728 р.
5. Державна політика у сфері охорони здоров'я: кол. моногр.: у 2 ч. / [кол. авт. ; упоряд. проф. Я. Ф. Радиш ; передм. та заг.ред. проф. М. М. Білинської, проф. Я. Ф. Радиша]. Київ: НАДУ, 2013. Ч. 1. 396 с
6. Principles for Best Practice in Clinical Audit. National Institute for Clinical Excellence, Commission for health Improvement, Royal College of Nursing, University of Leicester. – Radcliffe Medical Press, 2018. 2000 р.
7. Методика розробки та впровадження медичних стандартів (уніфікованих клінічних протоколів) медичної допомоги на засадах доказової медицини». Наказ МОЗ України від 28 вересня 2012 року № 751. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 листопада 2012 р. за № 2001/22313. URL: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20120928_751.html
8. Мартинюк О. А. Інноваційні технології в системі управління підприємствами в умовах динамічного середовищ: монографія. Миколаїв: ФОП Швець В.М., 2017. – 540 с.
9. Борщ В.І., Рудінська О.В., Кусик Н.Л. Менеджмент та маркетинг в охороні здоров'я: електронний навчально-методичний посібник. Одеса: Гельветика. 2022.
10. Борщ В.І. Управління закладами охорони здоров'я. Херсон : Олди-плюс, 2020. 391 с.

Додаткова

1. Проблеми забезпечення якості медичної допомоги в системі охорони здоров'я України. Актуальні проблеми клінічної та профілактичної медицини. 2018. Т. 2, № 1. С. 5-10. URL: доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/akprkl_2018_2_1_3
2. Державна політика у сфері охорони здоров'я : кол. моногр. : у 2 ч. / [кол. авт. ; упоряд. проф. Я. Ф. Радиш ; передм. та заг. ред. проф. М. М. Білинської, проф. Я. Ф. Радиша]. – К. : НАДУ, 2013. Ч. 1. 396 с.
3. Миронов А. Державний контроль як засіб забезпечення якості медичної допомоги. Публічне право. 2019. №4 (36). С.98-110.
4. Визначення компетенції в оцінці якості підготовки фахівців у системі безперервного професійного розвитку лікарів / Ю.В. Вороненко, А.М. Сердюк, О.П. Мінцер [та ін.]. Україна. Здоров'я нації. 2010. №1. С. 37- 41.

5. Гойда Н.Г., Горачук В.В. Медико-соціологічна інформація як інструмент управління якістю медичної допомоги. Тези доповідей конференції з міжнародною участю «Медична та біологічна інформатика та кібернетика: віхи розвитку». Київ. 2011. С. 27.
6. Камінська Т. М., Костюченко О. Є. Правові засади розвитку договірної економіки в охороні здоров'я України. Економічна теорія та право. 2016. № 4. С. 57-66.
7. Сміянов В.А. Степаненко А.В. Петренко В.Ю. Організаційно-методологічний підхід до управління якістю медичної допомоги в закладі охорони здоров'я. Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я. 2013. № 3. С. 11-18.
8. Сміянов В.А. Особливості застосування внутрішнього аудиту в закладах охорони здоров'я. Україна. Здоров'я нації. 2013. №2. С.113-117.
9. Мартинюк О.А., Серебряннікова Н.І. Менеджмент та адміністративне управління: навчальний посібник.. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2017. 540 с.
10. Мартинюк О.А. Курдибанська Н.Ф. Впровадження системи управління якістю в медичних закладах. Причорноморські економічні студії. 2016. - №6. С. 75-79.
11. Національна стратегія реформування системи охорони здоров'я в Україні на період 2015 – 2020 років. URL: <http://www.apteka.ua/article/327094>.
12. Рудінська О.В., Яроміч С.А. Корпоративний менеджмент: навчальний посібник. Київ: КНТ, Ельга-Н, 2008. 416 с.
13. Mann T. Clinical Audit in the NHS: using clinical audit in the NHS: a position statement. Whetherby, National Health Service Executive, 2016. Vytvytska O. D., Martynyuk O. A., Shpak N. O., Karcheva G. T., Medynsky I. P., L. S. Nodzhak. Structural-functional modeling for the determination of the company's equilibrium conditions in the dynamic business environment. ММС Mathematical Modeling and Computing. 2020. Volume 7, Number 1. pp. 104–111.

Електронні інформаційні ресурси

1. Всесвітня організація охорони здоров'я. URL: www.who.int.
2. Галузевий класифікатор «Довідник медичних процедур (послуг) та хірургічних операцій». URL: <https://www.dec.gov.ua/mtd/klasifikatory/>.
3. Державна казначейська служба України: офіційний веб-сайт. URL: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/index>.
4. Державний заклад «Центр медичної статистики Міністерства охорони здоров'я України»: офіційний веб-сайт. URL: <http://medstat.gov.ua/ukr/main.html>.
5. Департаменті управління та контролю якості медичних послуг МОЗ України: офіційний веб-сайт. URL: <https://moz.gov.ua/en/struktura>.
6. Європейська база «Здоров'я для всіх». URL: <http://medstat.gov.ua/ukr/statreports.html>.
7. Європейське регіональне бюро Всесвітньої організації охорони здоров'я. URL: www.euro.who.int.
8. Класифікація видів економічної діяльності. URL: <https://kved.biz.ua>.
9. Лабораторія проблем економіки та управління в охороні здоров'я. URL: www.med122.com.
10. Медичний світ: професійна газета. URL: www.medsvit.org.

11. Медична інформаційна система: офіційний веб-сайт компанії Мед-експерт. URL: <http://medexpert.ua/ua/medichnij-zaklad/31-medichnij-zaklad/pro-ryнку-v-iznoho-medychnoho-turyzmu-v-ukraini>.
12. Медико - правовий портал. URL: <http://103-law.org.ua>.
13. Міністерство охорони здоров'я України: офіційний веб-сайт. URL: <https://moz.gov.ua/>.
14. Міністерство соціальної політики України: офіційний веб-сайт. URL: <https://www.msp.gov.ua/main/Pro-ministerstvo.html>.
15. Національна служба здоров'я України: офіційний веб-сайт. URL: <https://nszu.gov.ua/pro-nszu>.
16. Національна академія медичних наук України. URL: www.amnu.gov.ua.
17. Охорона здоров'я. Державна служба статистики України: офіційний веб-сайт. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2018/zb/06/zb_zoz_17.xls.
18. Портал нормативних актів України та Всесвітньої медичної асоціації. URL: http://search.ligazakon.ua/search/law/npa/?s=search&idView=LZ_SUITE_NPA&beginPos=1&countBlock=10&kw2=82089
19. Український медичний часопис: медичний журнал. URL: www.umj.com.ua.
20. Українська Медична Рада. URL: <http://www.medicalcouncilukraine.org>.

ТЕМА 8.

СТРАТЕГІЯ БЕЗПЕРЕРВНОГО ПОЛІПШЕННЯ ЯКОСТІ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ

Мета: набуття здобувачем вищої освіти знань щодо базових засад щодо безперервного забезпечення якості медичної допомоги, його принципів, алгоритмів та етапів.

Основні поняття:

1. Алгоритм безперервного поліпшення якості медичної допомоги.
2. Ініціативний (роз'яснювальний) етап.
3. Етап планування.
4. Етап організації.
5. Етап реалізації та етап контролю.

ПЛАН

1. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАХОДИ:

Привітання, перевірка присутніх, повідомлення теми, мети заняття, мотивація здобувачів вищої освіти щодо вивчення теми.

2. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ВМІНЬ, НАВИЧОК.

4.4. Працівники закладу мають доступ та регулярно беруть участь в програмах постійного та безперервного навчання.

Заклад має стратегію розвитку і відповідно до неї розробляє план освітніх заходів для медичного і немедичного персоналу (не рідше 1 разу на рік).

В закладі регулярно (не рідше 1 разу на рік) визначаються освітні потреби працівників. Забезпечується навчання персоналу відповідно до їх ролей та обов'язків, а також наявне перехресне навчання, щоб персонал був гнучкий у виконанні завдань.

Заклад має ресурси (виділений час, є доступ до тренажерів та приміщень, внутрішні ті зовнішні тренери, виділені кошти у фінансовому плані тощо) для підтримки освітніх та навчальних заходів.

Широке коло персоналу залучається до розгляду лікувальних випадків, зокрема до тих, що пов'язані із смертю пацієнта, якої можна було уникнути. Такий розгляд використовується для навчання та вжиття заходів з покращення, зокрема розробки та впровадження нових процедур та протоколів дій.

Навчальні та освітні заходи проводяться та/або закуповуються для медичного та немедичного персоналу.

Заклад регулярно (не рідше 1 разу на рік) оцінює ефективність своєї освітньої та навчальної діяльності. Результати такої оцінки поширюються серед співробітників.

Заклад зберігає записи про навчання персоналу, підвищення кваліфікації та підтримання компетенцій. Існує практика відстеження дії сертифікатів медичних працівників на рівні закладу.

В закладі існує програма кадрового обліку, яка дозволяє автоматично відстежувати терміни дії свідоцтва про атестацію тощо.

ТЕМИ ДОПОВІДЕЙ / РЕФЕРАТИВ:

Обов'язкова доповідь, яка супроводжується презентацією, на практичному занятті із демонстраційними матеріалами (в Microsoft PowerPoint або Microsoft Word) на 7 - 10 хвилин. Презентація повинна містити не менше 7 - 10 слайдів (кількість слайдів не має жорсткого обмеження, вона залежить від специфіки обраної теми).

В презентації необхідно надати короткий опис загальної проблеми в контексті визначеної теми, розкрити головні елементи обраної теми, навести приклади, узагальнити

результати, зробити висновки, надати список використаних джерел (за необхідністю).

1. Безперервність медичної допомоги.
2. Безперервна післядипломна освіта медичних працівників.

3. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ:

Усне опитування:

1. Надайте характеристику принципам та положенням, що використовуються для безперервного забезпечення якості медичної допомоги.
2. Охарактеризуйте алгоритм безперервного поліпшення якості медичної допомоги.
3. Надайте характеристику етапам безперервного забезпечення якості медичної допомоги
4. Охарактеризуйте основні концепції безперервного забезпечення якості медичної допомоги

Тестування:

Бенчмаркінг - це:

- А) метод, за допомогою якого та чи інша організація вимірює ефективність своєї діяльності в порівнянні з ефективністю діяльності кращих у своєму класі організацій, визначає, як дані організації досягли такого рівня ефективності, і використовує отриману інформацію для вдосконалення своєї діяльності
- Б) вимірювання, дослідження, тестування і перевірка однієї або кількох характеристик продукції або послуги та співставлення результатів з встановленими вимогами для визначення досягнутого рівня відповідності по кожній характеристиці
- В) систематичний процес збору інформації щодо результативності клінічної або неклінічної діяльності, роботи або систем
- Г) Усе вищеперелічене

Моніторинг-це:

- А) метод, за допомогою якого та чи інша організація вимірює ефективність своєї діяльності в порівнянні з ефективністю діяльності кращих у своєму класі організацій, визначає, як дані організації досягли такого рівня ефективності, і використовує отриману інформацію для вдосконалення своєї діяльності
- Б) вимірювання, дослідження, тестування і перевірка однієї або кількох характеристик продукції або послуги та співставлення результатів з встановленими вимогами для визначення досягнутого рівня відповідності по кожній характеристиці
- В) систематичний процес збору інформації щодо результативності клінічної або неклінічної діяльності, роботи або систем
- Г) Усе вищеперелічене

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

Основна

1. Медичне право: підручник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. С. Б. Булеци; д-ра юрид. наук, проф. М. В. Менджул. 2-ге вид., перероб. і допов., Київ: Юрінком Інтер, 2024. 672 с.
2. Медичне право: нормативно – правові акти. Ч. 2 / Упор: І.Я. Сенюта (гол. ред.), Ю.С. Гуменюк, М.М. Семерак, Х.Я. Терешко; – Львів: Вид-во ЛОБФ «Медицина і право». 2018. – 520 с.
3. Горачук В.В. Управління якістю медичної допомоги в закладі охорони здоров'я. Монографія. Вінниця: ПП Балюк І.Б., 2017. С. 123.

4. Oxford Textbook of Global Public Health, 6 edition. Edited by RogesDetels, Martin Gulliford, QuarraishaAbdoolKarimand ChorhChuan Tan. – Oxford University Press, 2017. – 1728 p.

5. Державна політика у сфері охорони здоров'я: кол. моногр.: у 2 ч. / [кол. авт. ; упоряд. проф. Я. Ф. Радиш ; передм. та заг.ред. проф. М. М. Білинської, проф. Я. Ф. Радиша]. Київ: НАДУ, 2013. Ч. 1. 396 с

6. Principles for Best Practice in Clinical Audit. National Institute for Clinical Excellence, Commission for health Improvement, Royal College of Nursing, University of Leicester. – Radcliffe Medical Press, 2018. 2000 p.

7. Методика розробки та впровадження медичних стандартів (уніфікованих клінічних протоколів) медичної допомоги на засадах доказової медицини». Наказ МОЗ України від 28 вересня 2012 року № 751. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 листопада 2012 р. за № 2001/22313. URL: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20120928_751.html

8. Мартинюк О. А. Інноваційні технології в системі управління підприємствами в умовах динамічного середовищ: монографія. Миколаїв: ФОП Швець В.М., 2017. – 540 с.

9. Борщ В.І., Рудінська О.В., Кусик Н.Л. Менеджмент та маркетинг в охороні здоров'я: електронний навчально-методичний посібник. Одеса: Гельветика. 2022.

10. Борщ В.І. Управління закладами охорони здоров'я. Херсон : Олди-плюс, 2020. 391 с.

Додаткова

1. Проблеми забезпечення якості медичної допомоги в системі охорони здоров'я України. Актуальні проблеми клінічної та профілактичної медицини. 2018. Т. 2, № 1. С. 5-10. URL: доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/akprkl_2018_2_1_3

2. Державна політика у сфері охорони здоров'я : кол. моногр. : у 2 ч. / [кол. авт. ; упоряд. проф. Я. Ф. Радиш ; передм. та заг. ред. проф. М. М. Білинської, проф. Я. Ф. Радиша]. – К. : НАДУ, 2013. Ч. 1. 396 с.

3. Миронов А. Державний контроль як засіб забезпечення якості медичної допомоги. Публічне право. 2019. №4 (36). С.98-110.

4. Визначення компетенції в оцінці якості підготовки фахівців у системі безперервного професійного розвитку лікарів / Ю.В. Вороненко, А.М. Сердюк, О.П. Мінцер [та ін.]. Україна. Здоров'я нації. 2010. №1. С. 37- 41.

5. Гойда Н.Г., Горачук В.В. Медико-соціологічна інформація як інструмент управління якістю медичної допомоги. Тези доповідей конференції з міжнародною участю «Медична та біологічна інформатика та кібернетика: віхи розвитку» . Київ. 2011. С. 27.

6. Камінська Т. М. , Костюченко О. Є. Правові засади розвитку договірної економіки в охороні здоров'я України. Економічна теорія та право. 2016. № 4. С. 57-66.

7. Сміянов В.А. Степаненко А.В. Петренко В.Ю. Організаційно-методологічний підхід до управління якістю медичної допомоги в закладі охорони здоров'я. Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я. 2013. № 3. С. 11-18.

8. Сміянов В.А. Особливості застосування внутрішнього аудиту в закладах охорони здоров'я. Україна. Здоров'я нації. 2013. №2. С.113-117.

9. Мартинюк О.А., Серебряннікова Н.І. Менеджмент та адміністративне управління: навчальний посібник.. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2017. 540 с.

10. Мартинюк О.А. Курдибанська Н.Ф. Впровадження системи управління якістю в медичних закладах. Причорноморські економічні студії. 2016. - №6. С. 75-79.
11. Національна стратегія реформування системи охорони здоров'я в Україні на період 2015 – 2020 років. URL: <http://www.apteka.ua/article/327094>.
12. Рудінська О.В., Яроміч С.А. Корпоративний менеджмент: навчальний посібник. Київ: КНТ, Ельга-Н, 2008. 416 с.
13. Mann T. Clinical Audit in the NHS: using clinical audit in the NHS: a position statement. Whetherby, National Health Service Executive, 2016. Vytvytska O. D., Martynyuk O. A., Shpak N. O., Karcheva G. T., Medynsky I. P., L. S. Nodzhak. Structural-functional modeling for the determination of the company's equilibrium conditions in the dynamic business environment. MMC Mathematical Modeling and Computing. 2020. Volume 7, Number 1. pp. 104–111.

Електронні інформаційні ресурси

1. Всесвітня організація охорони здоров'я. URL: www.who.int.
2. Галузевий класифікатор «Довідник медичних процедур (послуг) та хірургічних операцій». URL: <https://www.dec.gov.ua/mtd/klasifikatory/>.
3. Державна казначейська служба України: офіційний веб-сайт. URL: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/index>.
4. Державний заклад «Центр медичної статистики Міністерства охорони здоров'я України»: офіційний веб-сайт. URL: <http://medstat.gov.ua/ukr/main.html>.
5. Департаменті управління та контролю якості медичних послуг МОЗ України: офіційний веб-сайт. URL: <https://moz.gov.ua/en/struktura>.
6. Європейська база «Здоров'я для всіх». URL: <http://medstat.gov.ua/ukr/statreports.html>.
7. Європейське регіональне бюро Всесвітньої організації охорони здоров'я. URL: www.euro.who.int.
8. Класифікація видів економічної діяльності. URL: <https://kved.biz.ua>.
9. Лабораторія проблем економіки та управління в охороні здоров'я. URL: www.med122.com.
10. Медичний світ: професійна газета. URL: www.medsvit.org.
11. Медична інформаційна система: офіційний веб-сайт компанії Мед-експерт. URL: <http://medexpert.ua/ua/medichnij-zaklad/31-medichnij-zaklad/pro-rynku-v-iznoho-medychnoho-turyzmu-v-ukraini>.
12. Медико - правовий портал. URL: <http://103-law.org.ua>.
13. Міністерство охорони здоров'я України: офіційний веб-сайт. URL: <https://moz.gov.ua/>.
14. Міністерство соціальної політики України: офіційний веб-сайт. URL: <https://www.msp.gov.ua/main/Pro-ministerstvo.html>.
15. Національна служба здоров'я України: офіційний веб-сайт. URL: <https://nszu.gov.ua/pro-nszu>.
16. Національна академія медичних наук України. URL: www.amnu.gov.ua.
17. Охорона здоров'я. Державна служба статистики України: офіційний веб-сайт. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2018/zb/06/zb_zoz_17.xls.

18. Портал нормативних актів України та Всесвітньої медичної асоціації. URL: http://search.ligazakon.ua/search/law/npa/?s=search&idView=LZ_SUITE_NPA&beginPos=1&countBlock=10&kw2=82089
19. Український медичний часопис: медичний журнал. URL: www.umj.com.ua.
20. Українська Медична Рада. URL: <http://www.medicalcouncilukraine.org>.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Основна

1. Медичне право: підручник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. С. Б. Булеци; д-ра юрид. наук, проф. М. В. Менджул. 2-ге вид., перероб. і допов., Київ: Юрінком Інтер, 2024. 672 с.
2. Медичне право: нормативно – правові акти. Ч. 2 / Упор: І.Я. Сенюта (гол. ред.), Ю.С. Гуменюк, М.М. Семерак, Х.Я. Терешко; – Львів: Вид-во ЛОБФ «Медицина і право». 2018. – 520 с.
3. Горачук В.В. Управління якістю медичної допомоги в закладі охорони здоров'я. Монографія. Вінниця: ПП Балюк І.Б., 2017. С. 123.
4. Oxford Textbook of Global Public Health, 6 edition. Edited by RogesDetels, Martin Gulliford, QuarraishaAbdoolKarimand ChorhChuan Tan. – Oxford University Press, 2017. – 1728 p.
5. Державна політика у сфері охорони здоров'я: кол. моногр.: у 2 ч. / [кол. авт. ; упоряд. проф. Я. Ф. Радиш ; передм. та заг.ред. проф. М. М. Білінської, проф. Я. Ф. Радиша]. Київ: НАДУ, 2013. Ч. 1. 396 с
6. Principles for Best Practice in Clinical Audit. National Institute for Clinical Excellence, Commission for health Improvement, Royal College of Nursing, University of Leicester. – Radcliffe Medical Press, 2018. 2000 p.
7. Методика розробки та впровадження медичних стандартів (уніфікованих клінічних протоколів) медичної допомоги на засадах доказової медицини». Наказ МОЗ України від 28 вересня 2012 року № 751. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 листопада 2012 р. за № 2001/22313. URL: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20120928_751.html
8. Мартинюк О. А. Інноваційні технології в системі управління підприємствами в умовах динамічного середовищ: монографія. Миколаїв: ФОП Швець В.М., 2017. – 540 с.
9. Борщ В.І., Рудінська О.В., Кусик Н.Л. Менеджмент та маркетинг в охороні здоров'я: електронний навчально-методичний посібник. Одеса: Гельветика. 2022.
10. Борщ В.І. Управління закладами охорони здоров'я. Херсон : Олди-плюс, 2020. 391 с.

Додаткова

1. Проблеми забезпечення якості медичної допомоги в системі охорони здоров'я України. Актуальні проблеми клінічної та профілактичної медицини. 2018. Т. 2, № 1. С. 5-10. URL: доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/akprkl_2018_2_1_3
2. Державна політика у сфері охорони здоров'я : кол. моногр. : у 2 ч. / [кол. авт. ; упоряд. проф. Я. Ф. Радиш ; передм. та заг. ред. проф. М. М. Білинської, проф. Я. Ф. Радиша]. – К. : НАДУ, 2013. Ч. 1. 396 с.
3. Миронов А. Державний контроль як засіб забезпечення якості медичної допомоги. Публічне право. 2019. №4 (36). С.98-110.
4. Визначення компетенції в оцінці якості підготовки фахівців у системі безперервного професійного розвитку лікарів / Ю.В. Вороненко, А.М. Сердюк, О.П. Мінцер [та ін.]. Україна. Здоров'я нації. 2010. №1. С. 37- 41.
5. Гойда Н.Г., Горачук В.В. Медико-соціологічна інформація як інструмент управління якістю медичної допомоги. Тези доповідей конференції з міжнародною участю «Медична та біологічна інформатика та кібернетика: віхи розвитку» . Київ. 2011. С. 27.
6. Камінська Т. М. , Костюченко О. Є. Правові засади розвитку договірної економіки в охороні здоров'я України. Економічна теорія та право. 2016. № 4. С. 57-66.
7. Сміянов В.А. Степаненко А.В. Петренко В.Ю. Організаційно-методологічний підхід до управління якістю медичної допомоги в закладі охорони здоров'я. Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я. 2013. № 3. С. 11-18.
8. Сміянов В.А. Особливості застосування внутрішнього аудиту в закладах охорони здоров'я. Україна. Здоров'я нації. 2013. №2. С.113-117.
9. Мартинюк О.А., Серебрянникова Н.І. Менеджмент та адміністративне управління: навчальний посібник.. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2017. 540 с.
10. Мартинюк О.А. Курдибанська Н.Ф. Впровадження системи управління якістю в медичних закладах. Причорноморські економічні студії. 2016. - №6. С. 75-79.
11. Національна стратегія реформування системи охорони здоров'я в Україні на період 2015 – 2020 років. URL: <http://www.apteka.ua/article/327094>.
12. Рудінська О.В., Яроміч С.А. Корпоративний менеджмент: навчальний посібник. Київ: КНТ, Ельга-Н, 2008. 416 с.
13. Mann T. Clinical Audit in the NHS: using clinical audit in the NHS: a position statement. Whetherby, National Health Service Executive, 2016. Vytvytska O. D., Martynyuk O. A., Shpak N. O., Karcheva G. T., Medynsky I. P., L. S. Nodzhak. Structural-functional modeling for the determination of the company's equilibrium conditions in the dynamic business environment. MMC Mathematical Modeling and Computing. 2020. Volume 7, Number 1. pp. 104–111.

Електронні інформаційні ресурси

1. Всесвітня організація охорони здоров'я. URL: www.who.int.
2. Галузевий класифікатор «Довідник медичних процедур (послуг) та хірургічних операцій». URL: <https://www.dec.gov.ua/mtd/klassifikatory/>.
3. Державна казначейська служба України: офіційний веб-сайт. URL: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/index>.

4. Державний заклад «Центр медичної статистики Міністерства охорони здоров'я України»: офіційний веб-сайт. URL: <http://medstat.gov.ua/ukr/main.html>.
5. Департаменті управління та контролю якості медичних послуг МОЗ України: офіційний веб-сайт. URL: <https://moz.gov.ua/en/struktura>.
6. Європейська база «Здоров'я для всіх». URL: <http://medstat.gov.ua/ukr/statreports.html>.
7. Європейське регіональне бюро Всесвітньої організації охорони здоров'я. URL: www.euro.who.int.
8. Класифікація видів економічної діяльності. URL: <https://kved.biz.ua>.
9. Лабораторія проблем економіки та управління в охороні здоров'я. URL: www.med122.com.
10. Медичний світ: професійна газета. URL: www.medsvit.org.
11. Медична інформаційна система: офіційний веб-сайт компанії Мед-експерт. URL: <http://medexpert.ua/ua/medichnij-zaklad/31-medichnij-zaklad/pro-ryнку-v-iznoho-medychnoho-turyzmu-v-ukraini>.
12. Медико - правовий портал. URL: <http://103-law.org.ua>.
13. Міністерство охорони здоров'я України: офіційний веб-сайт. URL: <https://moz.gov.ua/>.
14. Міністерство соціальної політики України: офіційний веб-сайт. URL: <https://www.msp.gov.ua/main/Pro-ministerstvo.html>.
15. Національна служба здоров'я України: офіційний веб-сайт. URL: <https://nszu.gov.ua/pro-nszu>.
16. Національна академія медичних наук України. URL: www.amnu.gov.ua.
17. Охорона здоров'я. Державна служба статистики України: офіційний веб-сайт. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2018/zb/06/zb_zoz_17.xls.
18. Портал нормативних актів України та Всесвітньої медичної асоціації. URL: http://search.ligazakon.ua/search/law/npa/?s=search&idView=LZ_SUITE_NPA&beginPos=1&countBlock=10&kw2=82089
19. Український медичний часопис: медичний журнал. URL: www.umj.com.ua.
20. Українська Медична Рада. URL: <http://www.medicalcouncilukraine.org>.

КРИТЕРІЇ ПОТОЧНОГО ОЦІНЮВАННЯ НА ПРАКТИЧНОМУ ЗАНЯТТІ

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач бере активну участь у практичному занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні практичні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей. Тестові завдання виконані в повному обсязі, всі 100% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання – повні та обґрунтовані. Здобувач вільно вирішує ситуаційні завдання,

	впевнено демонструє практичні навички за темою заняття та вірно інтерпретує отримані дані, висловлює власну думку з теми завдання, демонструє творче мислення.
Добре «4»	Здобувач бере участь у практичному занятті; добре володіє матеріалом; демонструє необхідні знання, але дає відповіді на запитання з деякими помилками; бере участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується основною навчально-методичною та науковою літературою; висловлює власну думку з розв'язання практичних ситуацій з теми заняття. Тестові завдання виконані в повному обсязі, не менш ніж 80% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання - загалом правильні, проте наявні деякі помилки у визначеннях. Здобувач вірно вирішує ситуаційні завдання, але допускає незначні неточності та демонструє більш стандартизовані практичні навички за темою заняття при вірної інтерпретації отриманих даних, висловлює власну думку з теми завдання, демонструє критичне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач іноді бере участь у практичному занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на практичних заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 50% відповідей є правильними, відповіді на відкриті питання - не логічні, з явними суттєвими помилками у визначеннях. Здобувач не достатньо володіє матеріалом для вирішення ситуаційних завдань, невпевнено демонструє практичні навички за темою заняття та інтерпретує отримані дані з суттєвими помилками, не висловлює свою думку з теми ситуаційного завдання.
Незадовільно «2»	Здобувач не бере участь у практичному занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування не виконано. Ситуаційне завдання не виконано.